

დიდება თავისუფლებას!

რვანი დროშა

R-936

დამაარსებელი ; ნოე ჯორჯანია, **NOTRE DRAPEAU FONDATEUR : NOE JORDANIA,**

რედაქციის სად. ს.ს.ს. - დ.მ. პარტიის საზღვარ-გარეთის ბიუროსი.
Organe du Bureau à l'Étranger du parti Social-démocrate de Géorgie.

საზოგადოებრივი

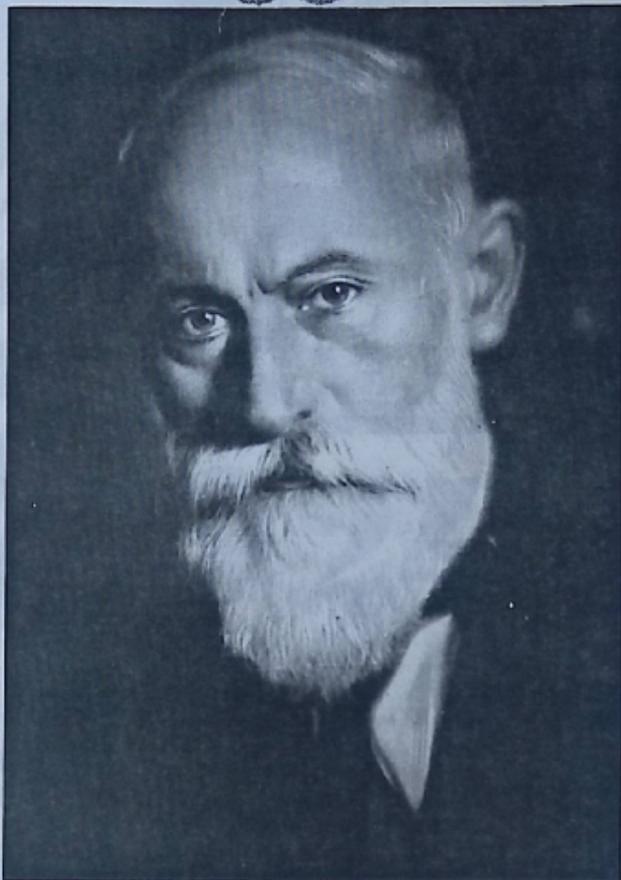
პერიოდი 1991 წელი.

- 1 -

საქართველოს
საგარეო
მინისტროს
სამდივო

ჩ-936

1868-1953.

ნოე ჯორჯია

უკანასკნელი სურათი. პარიზი 1952 წელი.

NOË JORDANIA

Président du Gouvernement

Chef de l'État de la République Géorgienne

საქართველოს

გაეიდა ერთი წელი წელი ბრძოლის და თავის დადების, სიცოცხლის და სიკვდილის.

შარშა აღსდგა ქართველი ხალხი მტარვალთა წინააღმდეგ. მან ამართა დროშა თავისუფლების. სამყვროვანი ალაპით, შეგუებულნი გრან რბა ერისა გადმოფრთხილდა. წყურვილი აღდგომისა იარაღით გამოიხატა. დაკოდლილი არჩივი შემოტრიალდა. ჩამოკრილი ფრთები მაგრათ გაშალა. მოხდა საქმე დიდებული. ქვეყნათ გაისმა ერის ძალი. კეთილი ეყვითა ბოროტებას. ბოროტმა მიმართა შურისძიებას.

მოხდა საქმე საშინელი: ხელისუფლება გააფთრებული მესრის ავლებს ციხეში გამოწვედელ ტყვეთ. ქუჩაში მოსიარულე უდანაშაულო ხალხს. ქალთ. ბავშვთ. მოხუცთ. დაუნდაბლათ. განურჩევლათ. დადგა უმანკოთა სისხლის გუბეები და შიგ შეკურდენ ბოლშევიკები.

და აღეს. ჩვენ ვღვინასწაულობთ ერის გამოფხისლებს. ვგლოვობთ დალუქულთა სამარებებს.

29 აგვისტო-ეს სიხარულის და კმუნვის დღეა. სიცოცხლის და სიკვდილის პაემანია.

ამჟამა ბრძოლა და მუხანაოური პასუხი. რაინდული შეტევა და ლაჩრული თავდასხმა კელტურა და ბარბაროსობა, ორი ქვეყანა. ორი სათავე დღეს შეეტაკა. პირველი ჩვენია. ქათველი გმირისა. მონიანე კაცობრი. ბისა: მეოვე მათია. ჯოჯობეთის მოციქულების. ბნელეთის ქერუშების. ის არის ქართული ხალხური. კაცობრიული. ეს კი ელური. უცხო. მოღალატური. გამარჯვებულნი უღირსნი შვილნი და განაწამები მშობელი დედა. ბოლშევიკები და ქართველობა—მათ შორის ხიდი ჩატეხილია და მით იარაღი მტარვალთა მოსპობის გამოჰყვდილია.

შარშან დაეცენ საუკეთესო მამულის შვილნი, ბრძოლაში გაწრთენილნი და გამოკვეთილნი. ბოროტმა სძლია კეთილსა. მარა არსება მისი მკლავა. დამარცხებულნი უკვდავნი არიან: სიკვდილი სიკვდილის დამთრგუნველი და მკვდრებით აღმდგენელია. დანთხეული წმიდა სისხლი. დაძნეული წმიდა ძელები, დანთხეული ლამპარია. მანაჟობელა ვარსკლავია. რომლის ირგვლივ ქართველი ხალხი თავმოკრილია. ის ჩვენ გვაგალებს. ის ჩვენ გვიწოდებს მოქმედებისავენ. ერის სეინდისი არ მოსიყენებს. სანამ ეს ანდერძი არ შესრულდება, ცრვლთა ღვარი არ შეშრება. სანამ მკვლელნი არ დაისჯებიან.

ერი უკვდავია. მას ვერ მოსპობენ მოღალატენი. ის აღსდგება და მასთან ერთათ აღსდგებიან მისთვის თავდადებულნი. მისთვის სამსხვერპლოზე მიტანილნი. საქართველოს მხის ამისელა იქნება იმავე დროს მტარვალთა მხის დაბნელება, მათი ფართაშობის დაბოლოება. ქართველის ზურგზე გადაიარეს მრავალმა ურდოებმა. უკანასკნელათ მოსკოვის ურდომ. ამით დასრულდება მისი ისტორიული გაწამება და ბოლი სული დღეს ტყვეთ ქმნილი კვლავ მოიპოვებს თავისუფლებას.

ამ შეოშისათვის დაიხოკენ ჩვენი ამხანაგები. ამ იღვალს მტლათ დაედვენ ჩვენი საყვარელი მეგობრები. ჩვენ გაგვყარა დროთა ბრუნვამ. გზა. მათ მიერ განვლილი. ჩვენ მიერ გასავლელია. დროშა. მათ მიერ გადმოცემული. ჩვენ მიერ მისატანიია.

საქართველოს სოც.დემოკრატია შეასრულებს თავის მოვალეობას. მოვალეობას პოლიტიკურს. ამხანაგურს და მეგობრულს. ის გადს თავის საპარაჯობე და ერის მოუწოდებს: ქართველო კაცო. არ დაიფიცო წმიდა საფლავი...

" ჩვენი უპირველესი მოვალეობაა, სამშობლოსათვის თავ დადება, სიყვარული და სამსახური წაჩუღებულ ფურცად საქართველოსათვის.

ავციხვოს გამირები ეკუთვნიან იმ ადამიანთა რიცხვს, რომლებმაც ერის წყლული თავიხათ აღიარეს, მისი წაწვეთით იცათგებოდენ, მისი უბედურობით გული ედაგებოდათ, აქედან უკომპრომიზო შეურიგებელი, უთანახწორი გამირული ბრძოლები დამპყრობელ წირანთან.

მათი ხერვილი მარადიულ წახტის აგებინა დიად 26 მაინისათვის არ აღხრულდა და დროებით ბოროტმა ხმლია კეთილს.

ამ ხანუკვარი ოცნების მიხადწევათ მათ მიიწვანეს თავიანთი მჩქეფარე სიციცხლე ამ წახტის სამსხვერპლოზე, და მათ ებოძეს საქართველოს იმელი, იძელი შეყრყეველი რომ მომავალი ძაინც მისია."

სიუ ყორღანია.

ა გ ვ ი ს ტ ო

ხალხი დაირაზმა თავისუფლების, საკუთარი მართველობის, საკუთარი სახელმწიფოს დასაბრუნებლად.

ამ დროშით მიდიოდა ერის ყველა სასიცოცხლო ძალე-ბი; ყველა ჩაგრული და უფლება აყრილი საზოგადოება.

ისტორიამ არ იცის ისეთი ერი, რომელსაც თავის შე-ლახულ უფლების აღსადგენად იარაღისთვის არ მიემარ-თოს. რამდენი ასეთი მომენტი განვლო, მაგალითად საფრანგეთმა უკანასკნელ საუკუნეებში? აჯანყება აჯან-ყებას მისდევდა, სანამ საბოლოოდ არ შექმნა მან თა-ვისი სურვილის გამომხატველი წყობილება.

რამდენი ბრძოლა მისცა იტალიელთა რაზმებმა ავსტ-რიის მთავრობას, სამშობლოს განსათავისუფლებლად და აღსადგენად? და ასე ყველა ერში.

გავიხსენოთ საქართველოს წარსული. განა ჩვენი მა-ტიანე სავსე არ არის აჯანყებებით — სპარსთა, თურქთა, არაბთა და სხვა უცხო მტარვლების წინააღმდეგ? განა 19 საუკუნეში, იმავე იარაღს არ მიემართეთ მრავალჯერ? ქართველობას არ სჩვევია ქედმოხრილობა, ბატონის წი-ნაზე მუცლით ფორთხვა.

24 წ. აგვისტოს აჯანყებაში გამოიხატა ერის სასი-ცოცხლო ძალა, მისი უნარი და მხნეობა. მან ამცნო ქვეყ-ნიერებას, რომ მისი სურვილი თავისუფლების დასაბრუ-ნებლად გარდაუვალა. დამპყრობელთა და მას შორის ორმო გათხრილია; მისი რწმენა ურყევია: იყოს თავისუ-ფალი, აღადგინოს საკუთარი, ქართული სახელმწიფო.

თუ აჯანყება წარსულში ერთი დიდი იარაღთაგანი იყო განთავისუფლებისა, გამართლებული და აუცილებელი, მიმდინარე ეპოქის გზაზე, მრავალი პოლიტიკური მოვ-ლენათა და ფაქტორთა ზეგავლენით, და ერის ფიზიკური სხეულის შენარჩუნების უზრუნველყოფა უკარნახებს მას უკიდურეს საშუალებისაგან თავის შეკავებას, რომლის გამოყენებას შეუძლია, კბილებამდე შეიარაღებული მპყრობელის რისხვამ საფრთხეში ჩააგდოს მისი მოდგ-მის არსებობაც კი. . . მაგრამ ეს სრულებით არ ნიშნავს. ეროვნულად დამონებული ერი, ამა თუ იმ მისაღებ ფორ-

მეგზს, არ გამოხატავდეს თავის ღრმა სურვილის ცხოველყოფობას, ერი, რომელიც არ მოქმედობს, არ რითხვის, ამა თუ იმ სახით არ ააშკარავებს მისწრაფებას თავისუფლებისათვის, მას არავინ ანგარიშს არ გაუწევს, წინააღმდეგ შემთხვევაში კი, მის მოთხოვნილებას, ბრძოლას, დაძაბული ყურადღებით თვალყურს ადევნებს მტერი და მოყვარე.

ეროვნული განმათავისუფლებელი მოძრაობის ვზები მრავალგვარია. უდავოა, უმთავრეს ძალას წარმოადგენს საკუთარი ეროვნული ძალები და ერის შინაური სოციალ-პოლიტიკური პირობები, რომელიც ღრთა-ცვალება-დობაში ვითარდება, იცვლება. . .

ერი რომ განთავისუფლდეს სხვისი ჩაგვისაგან, მარტო შინაური ძალები არ კმარა, მით უმეტეს, დღევანდელ ხანაში, როცა საერთაშორისო მოვლენები, ერთა ანტი-რესები მეტად დახლართულია, ერთი მეორეზე გადაბ-ბულია, ადგილობრივი საკითხი, ერთი რგოლია საერთაშორისო პოლიტიკისა; ასეთ ვითარებაში, კითხვას სწევეტს არა მარტო შინაური ძალები, არამედ საერთა-შორისოც. . .

მაგალითად, პოლონეთმა თავისუფლება მოიპოვა, მხოლოდ მაშინ, როცა საერთაშორისო მდგომარეობა მის სასარგებლოდ შეიცვალა. ჩები პატრიოტები ვერ ეღირსებოდნენ დამოუკიდებლობას, რომ მაშინდელი, ე. წ. ანტანტა არ დახმარებოდა. ბალკანეთის ერები, ვერ განთავისუფლებოდნენ ოსმალეთის ბატონობისაგან, რომ ევროპა არ ყოფილიყო ოსმალეთის წინააღმდეგ. მაწასადამე, ამ ერთა განთავისუფლებას ხელი შეუწყო საერთაშორისო ინტერესთა ერთი მეორესთან დაპირისპირება და შეჯახებამ.

არ შეიძლება ითქვას რომელი ფაქტორი თამაშობდა გადმწყვეტ როლს ამ ერების განთავისუფლებაში.

პოლონეთი რომ თვითონ არ ყოფილიყო დარაზმული, ეროვნული სულით ძლიერი და თავისუფლების მოპყების სურვილით აღვსილი, მარტო საგარეო ფაქტორი მას თავისუფლებას არ დაუმევიდრებდა.

ზემონათქვამიდან ის დასკვნა უნდა გამოვიტანოთ, რომ ეროვნული განმათავისუფლებელი პოლიტიკის მთავარი

ძარღვი ისაზღვრება, მუშავდება და მოძრაობაში მოდის, საერთაშორისო და შინაური პირობების სწორი შეფასებით. ისტორიამ იცის აგრეთვე არა ერთი მაგალითი, როცა მპყრობელი სახელმწიფო შინაურ წინააღმდეგობათა, თუ საგარეო გართულების გამო ინგრევა, ჩაგრული ერები თავს აღწევენ და თვისუფლდებიან. აქაც თავის მნიშვნელობას არ კარგავს საგარეო ფაქტორი, უმთავრესად მოპოებული თავისუფლების შემდგომ გამტკიცებისათვის.

იმის საკითხი, როგორი ხასიათის ბრძოლას აწარმოებს ერი, რომლის მოძრაობას ხელს არ უწყობს საერთაშორისო პირობები, ამავე დროს, საკუთარი ძალით თავის განთავისუფლება არ შეუძლია? ასეთ შემთხვევაში, ის იმუშავებს ბრძოლის ტაქტიკას, რომელიც საცესებით იფარგლება იმ სახელმწიფოს საზღვრებით, რომელშიც მას უწევს, დროებითი არსებობა

აღსანიშნავია და ბევრის მთქმელი იტალიის გმირის გარიბალდის სიტყვები, გერცენს რომ უთხრა: „პოლონელ რევოლუციონურ პატრიოტების ბრძოლას ალტაცებაში მოვეყავარ, მაგრამ მივიჩნის, თუ როგორ შებედეს მათ, გარეშეს დაუხმარებლად, უიარაღოდ, საზღვარ გაუქსნეულად ასეთი დიდი იმპერიის წინააღმდეგ შებრძოლება და ასევე დიდხანს წინააღმდეგობის გაწევა.“ დამარცხდა აჯანყებაში პოლონეთი, მისთვის დადგა იძულებითი ძევნიების ხანა, და ეს გაგრძელდა მხოფლიო ომის დაწყებამდე, მაგრამ ერის გულში არ ჩამქრალა იმედი და რწმენა დამოუკიდებლობის აღსადგენად, და რაც უმთავრესია, ბრძოლამ მიიღო პასიური გამკლავების ხასიათი, სხვადასხვა ფორმებში მელაუნდებოდა ერის შეურიგებლობა მისი მისწრაფება, მისი სულისკვეთება...

ზემოდასახელებულ ერთა განთავისუფლების ჩარჩობების მაგალითებზე, შეიძლება ჩაყენებულ იქნეს საქართველოს განთავისუფლების პერსპექტივები?

უსათუოდ, — იმის დამატებით რომ ჩენი ქვეყნის გეოპოლიტიკური ვითარება რადიკალურად განსხვავდება სხვებისაგან; საქართველო ცნობილი რუსეთის მიერ, დაპყრობილი იქნა მისივე იარაღით. დროთა სიხანგრძლივე, ისტორიულ ბოროტებას ვერ მოხსნის და ეს ოკუპა-

ცია უნდა იქნას მოხსნილი, დღევანდელი თუ მომავლი რუსეთის ხელისუფლების მიერ, რომელიც წარმოიშობა დიქტატურის ნანგრევებზე. . .

აღვნიშნოთ გაკვრით, რომ საბჭოთა კალმოსნები ბრაზდებიან და გვიტევენ სიტყვა „ოკუპაცია“ მათ ანერვიულებთ: სადა არის რუსის ჯარებიო.

შეიძლება რუსის ჯარისკაცი ყოველ წუთს თვალში არ ეჩხირება ქართველს რუსთაველის გამზირზე, მაგრამ განა ეს სცელის საქმის ვითარებას? ვინ არ იცის, რომ რუსების ჯარით გათშემორტყმულია მთელი კავკასია და კერძოდ ჩვენი ქვეყანა, განა მის საზღვრებს დაირაჯობენ ნაციონალური ერთეულები, რომლებიც არ „რსე ბობენ. განა მოსკოვის თვალი არაა, რომ ყველა ჩვენს საზოგადოებრივ - ეკონომიურ პოლიტიკურ ცხოვრებას თვალყურს ადევნებს?

როცა ჩვენი ეროვნული ცხოვრება, ფაქტიურად მოსკოვის კონტროლის ქვეშ იმყოფება, როცა უცხო სახელმწიფო მის სასიცოცხლო ინტერესებს დაპატრონეზია, რა დავართქვათ ამას, თუ არა ოკუპაცია?

ჩვენი ახლო წარსულის დამპყრობელი ერის დღევანდელ მდგომარეობის ანალიზს, ჩვენ მივეყვართ იმ დასკვნამდე, რომ ქართველი მებრძოლი ძალებისაგან, 26 მაისამდე არსებული ეროვნული პოლიტიკა არ უნდა იქნას განმეორებული, რადგან ნახევარი საუკუნის მანძილზე, რუსეთის ანტიკომუნისტურ ფრონტზე, არ აღმოჩნდა მიმართულება, რომელიც უდავოდ აღიარებდეს ერების განთავისუფლებას, გარდა ცალკე პიროვნებებისა, რომელიც კითხვას არ წყვეტს.

ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ჩვენ დიდის სიმპატიით, მორალური მხარის დაჭერით არ უნდა ვეპყრობოდეთ საბჭოთა რუსეთში დაწყებულ ინტელექტუალურ ძალების პროტესტანტულ მოძრაობას, რომელიც უსათუოდ გადადის ხალხში და ფართოვდება. ეს პროცესი ძირს უთხრის იმპერიის შენობას და მიჰყავს დაშლისაკენ; მით აახლოვებს ერების განთავისუფლებას.

ეროვნულ-განმანთავისუფლებელი ბრძოლის ტაქტიკა, იცვლება დროთა გარემოების გამო, არ იცვლება მხოლოდ ერთი ძირითადი მიზანი, ურყევი და გარდუვალი: მო-

პოეზია დამოუკიდებლობისა, დაბრუნება მიტაცებულ თავისუფლებისა. . .

1924 წლის აჯანყებით ქართველ ერმა სცადა გადაეცდო ეროვნული მონობის უღელი, იგი დამარცხდა, მაგრამ მან სისხლით ჩასწერა ისტორიაში თავისი ურყევი სურვილი; მას აღარ სჭირდება ამ საშუალების ისევე განმეორება. — ქართველი ხალხის მისწრაფება ისტორიულად მოცემულია თავისუფლებისათვის გამირული ბრძოლების მაგალითებით.

რუსეთის შემობრუნების შემდეგ, გმირთა სახეები საუკუნეთა მიჯნაზე აღიმართებიან ვითარცა სიმბოლო, ერის მუღმივი გამძლავრებისა; თავისუფლების მოპოებისა და შენარჩუნებისა.

მათი რაინდული სული დასტრიალებს ფირუზად მორთულ საქართველოს მთა-ველებს, იმედის ყვავილებით ამკობს, მტრისაგან მალულად გათხრილ საფლავეებს, სადაც ლაჩრული ხელით განგმირულ, თავდადებულ ქართველთა ძეგლები განისვენებენ.

ეროვნულ გმირთა გაელეტით, მტერი ოცნებობდა ერის გულიდან ამოეფხვრა სურვილი თავისუფლებსა, მან მხოლოდ გააღვივა მისწრაფება სამშობლოს სიყვარულისა და განთავისუფლებისა.

მტერმა სიბნელეში გაუთხარა მათ მშობლიური მიწა, რათა ქართველი დედის ცრემლები აიაზმად არ დაჰკურებოდა მათ სახეებს. ერმა კი მათი ხსოვნა გულში ჩაიმარხა. . .

თავდადებულთა დავიწყება ქართველობას არ სჩევია, არამედ მათი სიყვარული მუდამ გულში უტარებია; მათგან გადატანილი ბრძოლები, ახალგაზრდობას ხალისით მიუღია და გაუგრძელებია.

ლაჩრულად მოკლულნი, ისინი ცოცხლობენ, რადგან მათი ხსოვნა რჩება წარუშლელი, სათაყვანებელი; ქართველობის მოსიყვარულე გულთა მოსაგონარი ისინი ცოცხლობენ, რადგან გოლგათის მთაზე, მათ წამეზითა და სიამაყით აღმართეს საანდერძო დროშა. ისინი ცოცხლობენ, რადგან სამშობლოს სამსხვერპლოზე, მათი სახეები, გაბრწყინებულნი დიდებით შემოსილნი წარდგნენ ისტორიის წინაშე.

ხელ-ფეხ შეერულ გმირთა ხმა სამშობლოს სადიდებლად წარმოთქმული აკრთობდა, შიშის ზარს სცემდა სისხლის მწყურვალე მტარვალებს.

განა თვით ჯალათი არ ეუბნება კეთილშობილებით აღსავსე ვარდენ წულოუციძეს: „თქვენ მართლაც გმირულად კვდებით, გინდათ გადასცეთ რამე თქვენებს?“ პასუხი: „გადაეცით, რომ ჩვენ ვიხოცებით ვით ქართველ პატრიოტებს შეფერის. სიკვდილით ვერ შეგვაშინებთ, ჩვენი სიკვდილი საქართველოს განთავისუფლების თავდადება, იგი გაასალკლდევეებს ერის სიმტკიცეს, ერთი ათასად გაამრავლებს მებრძოლთ.“

კოტე აბხაზის — მეორე დიდი ადამიანის და პატრიოტის სიტყვა ელვისებურად აფრთხობს ჯალათებს: „მე ვკვდები სიხარულით, რადგან ღირსი გაეხდი სამშობლოს სამსხვერპლოზე ზვარაკად მიტანისა, ჩვენი სიკვდილი გამარჯვებანს შოუტანს საქართველოს.“

„წადით და უთხარით რუსეთში, თუ როგორ იბრძვიან და კვდებიან ქართველები სამშობლოსათვის.“ ამაყად ეუბნება ჯალათებს პოლკოვნიკი ჩრდილელი.

როცა საკანში, ბაწრით შეერული ვალიკო ჯუღელს ფჩხილებიდან სისხლი მოსდიოდა, მისი რაინდული ამოსახილი: „გაუმარჯოს საქართველოს, ზიზღი სამშობლოს მოლაღატეთ!“ -- საკანის ფანჯრიდან გარედ ტყვიასავით ვარდებოდა.

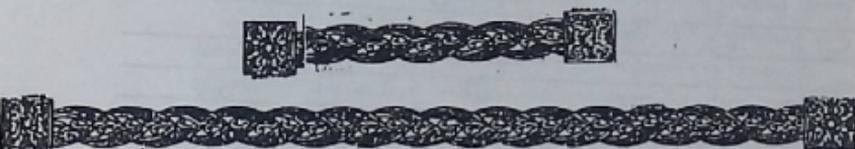
საქართველოს ბრძოლის ისტორია შარავანდდით შემოსავს ნოე ხომერკის, ბენია ჩხიკვიშვილის, გიორგი წმინამძღვრიშვილის, ვასო ნოდისა, გოგიტა ფალავას ხსოვნას, რომელნიც რუსებმა გაიტაცეს და საღლაც მივარდნილ ადგილას ლაჩრულად მოჰკლეს და მათი სხეული ყვეა-ყორნებს მიუგდეს საჯიჯგნად.

ზემოსხენებული გმირთა სახელები, მხოლოდ სანიმუშო და სიმბოლური გახსენება იმ ათასეულების, რომლებიც დაეცნენ სამშობლოს სამსხვერპლოზე. მათი უკანასკნელი გმირული შეძახილები ბრძოლის საყვირია, შეუჩერებლად რომ მოუხმობს ქართველობას თავსუფლების აღდგენისთვის. მათი სამარე ერის გულია.

„ჩმ. ღრ.“

ჩვენი პარტიის საამაყოდ ვაცხადებთ, რომ ს. ს. დემოკრატიულ პარტიამ მის დაარსების პირველ დღიდანვე დიდი ახლებით ჩახსწერა თავის პროგრამაში: "ნივთიერი კეთილდღეობა, როგორც დედა-ბოძი ადამიანის ცხოვრებისა; თ ა ვ ი ს უ ფ ლ ე ბ ა მ თ ე ლ ი ე რ ი - ს ა დ ა თ ვ ი თ ე უ ლ პ ი რ ო ვ ნ ე ბ ი ს ა !"

"მესამე დახი" - 1893 - წელი.

ავგისტოს 1924 წლის

საერო აჯანყებაში დაღუპულ გმირთა ხსოვნას.

---...---

ეხლა ისინი ბრწყინვალე მომავლის გამჟვინებელნი საქართველოს გმირული ისტორიის კვარცხლბეკზე ღვანან ვით ზღაპრული რაინდები, სამშობლოს განთავისუფლებით-სათვის განაწამებნი და ჯვარცმულნი.

ერის ჯალათებმა ისინი აწამეს, მაგრამ ვერ გახცეხეს, ვერ დააჩოქეს, მოჰკლეს ფიზიკურად, მაგრამ ვერ მოჰკლეს მორალურად. ისინი სამარადისოდ ბრწყინავენ ერის მესიად, მის მომავლის შედრეკელ მჭედლად, და ქართული ხულის სიმჟვირის მუღმივ განუწყვეტელ ჩაუქრობელ სიმბოლოდ.

წყვივლად არ ჩაიარა ქართველ მამულიშვილთა ციყვანიერ გოლიათურ ბრძოლებმა, საქართველო არ მომკვდარა იგი ვვლავ აღსდგა ერთი მთლიანი და გაერთიანებული და ამ ქართველი ერის მეორედ აღდგომის ხანაშიდ, გვჭირდება ერთობა და შეერთებული ძალებით ერთობლივი შრომა, საქმით, სიწყვიით, ღუნდა ივცეთ ფიცი, ფიცი გაუცხელი, ფიცი ჰანიბალის, რომ ჩვენ აღვიმართებით იმ მჟვიცე ჯებირათ, რომელზედაც დაიმსხვრევინან ყველა მჟვრის მიერ მოყვანილი იერიშები ჩვენ ქვეყნის საწინააღმდეგოდ. ავგისტოს რაინდთა დავარგული საფლავები ჩვენ შემოგვყურებენ. ჩვენ უნდა გავხდეთ ღირსნი მათი სისხლით შეჰკურებულ დანაჟვოვარ დროშის მაცარებელნი.

დიდება და საუკუნო ხსენება მათ დაუვიწყარ სახელებს, დიდება და გამარჯვება ჩვენ ზეცით კუროხეულ სამშობლო საქართველოს.

ღევან ფალავა.

ჩემო ვარსკვლავო, უვარზე გაკრულო, რა დაგვაავიწყებს, რაც მოხდა გუშინ ... ხინათლის ღები ნიჩბით დავლული კვინეხიან ფიქრში, ფირიან გულში.

ხიყვარულისთვის რაფომ ვიხუებით, ან წანჯიხათვის რაფომ ვარხებობთ, წანდაჩეხილო, კოხცა ბიჭებო, მზე ჭაბუკებო, კეფით ნაფემნო...

ვღეროლით ერთად ხელში ხანთლებით და წაძარხ გავლა ხივრცე ქალაქის, ხხვა ხინათლები იღგა ქართველი მამუღისა და უფღის ზვარაკი...

მერე მოვიდნენ ხიკვდილის მხრიდან რკინის მუბღე-ბით, მღვრიე თვალებით და დაიშალა კუნძული წმინდა, და ციხ ცრემლებათ იქცენ ზარები...

დაბზარულია ჩრდილი დამეთა, ხუხხიანია მუქი ღღე-ების... ვლოფულობ, მუხლის ღონე წამერთვა, ჭრი-ლობიანი მჭკვივა მშეები. მწარეა ძილი...

ხიზრმად გნახულობთ... ახლებ, რაც თქვენმა ფიქრმა ინების, ანგელოზებო, კოხცა ბიჭებო-ქრისცეხ მვიღებო.

ვაყა ხორნაული.

საქართველო პოლიტიკური სისტემის წინაშე.

მეოცე საუკუნე კაცობრიობის ისტორიაში შვეა, როგორც ხანა განსაკუთრებულ პირობებში-მშფოთვარე დაუნდრბელ მუხანათურ საუკუნის სახელით.

ამ საუკუნეში გაღიზიანდა ორი გაუგონარი სიხლის მღვრელი ომი, რომელმაც ათეულ მილიონობით იმსხვერპლა ადამიანთა სიცოცხლე და ომის საშინელი ქარ-ცეცხლი დაანთო არა მარტო საომარ ფრონტზე არამედ უფრო მეტად, უფრო მზაკვრულად, უფრო მეტი ველურობით ვით ყაჩაღები ღამით თავს ეხსმიან მშინარე ქალაქებს, მილიონობით ხოცავენ უმწეო უღანაშაულო ბავშვებს, მათ დედებს, მოხუცებულებს, რომლებსაც ყლუგენ განუკითხავათ. ანგრევენ და მიწასთან აქწორებენ ადამიანის გენით შუქმნილ საუკუნოვან უნიკალურ ისტორიულ ძეგლებს, ტაძრებს, შენობებს და მათ ნანგრევებში ცოცხლად იმარხებიან და იღუპებიან ადამიანთა მოდგმის ერთი ნაწილი. ამას დაუმატეთ ეხლახან ჩაჭარბებული ეგრედ წოდებული გოლფის ომი, პლიუს აფრიკის ახლად აღორძინებულ სახე-

ღმწიფოებში მძვინვარე სამოქალაქო ომები, და თქვენ მიიღებთ სრულ სურათს მეოცე საუკუნის განათლებულ ცივილიზირებულ ადამიანის ბოროტ ქმედობიას, და აი აქ მაგონდება აწ განსვენებულ პრეზიდენტ ნოე ყორღანიას ხიფყვები: " ბუნებამ ყველაფერი უნაკლო ხილამბე, ხიფურფით და ხიუხვით შექმნა, რომლის კანონებს ემორჩილება ყველა ხელიერი თუ უხულო არსება, არ ემორჩილება მის კანონებს მხოლოდ მის მიერ შექმნილი ხელიერი არსება ადამიანი, რომლის გაჩენაში ღმერთიც და ბუნებაც შეხვდაო". ღიახაც შეხვდა ისაა მხოლოდ ის, ხამწუხაროდ... ამ ქვეყნიური კაენური ცოდვის ჩამდენი და მისი მოძმის დაუზოგავი ვერაგული დაუნდობელი მწამებელი. (გაიხსენეთ უახლოესი ბოლშევიკური ბოროტების ხანა, რომელმაც შეარცხვინა ჯიში ადამიანთა მოღგმის) თუ კი ამ საუკუნემ მოგვიცანა, ხისხლი, ცრემლი, წამება და გოდება, ამავე საუკუნემ მოგვცა განსაცვიფრებელი წარმოუდგენელი ჭეხნოლოგიის წინსვლა და არ ნახული სახწაულეზრივი საკვირველებანი. ადამიანი მთვარეზედ ავიდა, დაშალა ატომი, დაიმორჩილა მისი განუსაზღვრელი ატომიური ენერჯია და მის კაბალში მოაქცია მის მოხამსახურებისათვის ატომის ფანჯახცდიური ძალა. მეორე მხრივ ადამიანმა იგივე ენერჯია გამოიყენა და შექმნა გაუგონარი ძალის ნგრევალი ატომიური ბომბი, რომელიც მასიურ მოხპობას უქადის მთლიანად ადამიანთა მოღგმას და გადაუჭარბებლათ ვიფყოდით, რომ ატომიური ბომბების მასიური ხმარება ალგვის მოხპობს და გაანადგურებს ყოველგვარ ხიცოცხლის ნიშან-წყალს დედა-მიწაზედ.

ამავე განათლებულ ცივილიზირებულ მეოცე საუკუნეში მოგვცა აღამიანთა შემარცხვენილი სახელმწიფოებრივი პოლიტიკური ორი რეჟიმი ბოლშევიზმი და ფაშიზმი, ხადაც გამეფდა უხეში ბარბაროხული ძალადობა, აღამიანთა დამონება, წაწვეა წამება, მასიური ხვრეფა და სიხხლიანი ჭერორი.

ბოლშევიკები გაბაფონდენ რუხეთის თვალუწვდენელ ჭერი-ჭორიაზე, კვლავ დაიპყრეს თავიხუფალი სუვერენული დემოკრაფიული რესპუბლიკები, და შეწყარეს რუხეთის ცივ ნესციან გაუვალ ერთა საპყრობილეში. რუხული ბოლშევიკური მეთოდებით სიხხლი აღინეს მათ და. ამ სიხხლში დაფერილ ხუნდები დაადვეს მას. მოხპეს ყოველგვარი თავიხუფლება და რუხული ხიმციით ბოლშევიკური სიხხლიანი სირუმის სარქველი დაადვეს დაპყრობილ ერებს.

ბოლშევიკების თავი კრემლშია ხოლო ხელები მისი კი ყველა მსოფლიოს მართველთა სამინისტროებში, დესტაბილიზაციის და არეულობის შეფანით კაცობრიობაზე ერთხელ და სამუდამოთ გაბაფონების მიზნით, მათი ლოზუნგია: "რომის იმპერია დაეცა მისი მემკვიდრეა ახლად შობილი საბჭოთა წითელი რუხეთი".

ამ მიზნით ბოლშევიკებმა დადვეს ხელშეკრულება ჰისფლდერთან ცნობილ მოლოფოვ-რიბენტროფის პაქტის სახელით, გახცეხეს სიფყვა მიცემული მოკავშირეებისადმი და გამოიწვიეს მეორე მსოფლიო ომი, იმ ანგარიშით, რომ გერმანიის საფრანგეთი სიხხლიდან დაივლებოლენ ისე, როგორც პირველ მსოფლიო ომის დროს, და დახუხცებულ ევროპას ის აღვილათ დაეპაფრონებოდა, მის მონა მორჩილად გახდიდა. სცადინი ანგარიში შესცდა, საფრანგეთი თითქმის უმრად ხელ მოკლე ხანშიდ ჩაბარდა გერმანიას, და ამით

გალაღებელი ჰიფოთეზის მოულოცნელად თავს დაესხა მის "მოკავშირე" დაუძინებელ მწერს საბჭოთა რუსეთს, და ელვის სისწრაფით მოხკვამდის მივიდა.

პვირად დაუჯდა ეს ომი საბჭოთა კავშირის ხალხს, მაგრამ მოკავშირეების დახმარებით, განსაკუთრებით ამერიკის მან ომი მოიგო.

სხვადღობა შესძლო პრეზიდენტი რუბინოვი დაახლოება და მისი განუხაზვრელი ნდობის მოპოვება დამსახურება, რომლის ღირსება კურთხევით სხვადღობა ევროპის მრავალ სახელმწიფოები წითელ რუსეთის საფელიცებით აქცია და მათ ბოლშევიკური მძიმე წამების უღელი დაადგა.

პრეზიდენტი რუბინოვი მთელი კანცორიოების წინაშე აცხარებს მისი მდებარეობის უღელიცებით დაუშლელ დანაშაულს იმ წინააღმდეგობაში, რომლებიც მან სხვადღობა უბოძა. მართალია მისი მესობით დამარცხდა ერთი ბოროტება ნაზიზმი, მაგრამ მან მხოლოდ მან, მოიყვანა ევროპის შეაგულშიდ უფრო დიდი ბოროტება ბოლშევიზმი, რომელმაც გააამეფა გაუგონარი ტერორი, გამოიგონა ეგრედ წოდებული ცივი ომი, გააჩალა მხოფლიოს მასშტაბით პაფარ-პაფარა ომები, და სისხლიანი ცანჯვის ხუღარა გადააფარა მას ათეული წლების განმავლობაში.

დენინის "მეცნიერულ სოციალიზმა" გააღარიბა, გააჩანაგა და გააფიალა ყველა ის ქვეყნები ხალხს მან მოივალათა, და თვით საბჭოთა რუსეთი ეკონომიურ კაცხაფროფის ნაპრაღამდე მოიყვანა.

ამ მდგომარეობაში მყოფ საბჭოთა ღრებუიან მოღუშულ ნაზედ ვით ციხარფყელა გამობრწყინდა გორბაჩოვი, კაცი სრულიად უცნობი, წადგა მხოფლიოს და თავის ხალხის წი-

საძე ახალი სიყვით, ახალი იდეოლოგიით პერეხსროიკის
სახელწოდებით.

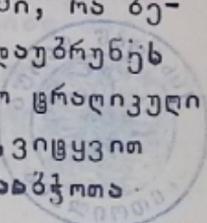
გორბაჩევმა არამც თუ ათავისუფლა ეხისხდით საცელიცები
არაძედ მან შეხეცვალა აზროვნება, მონები მოქალაქეებათ
გარდაქმნა, კარი გაუღო თავისუფლების სიოს, რომელიც შე-
უძვა ათუელ წლობით საბჭოთა ადამიანების დახმულ ყოფა
ცხოვრებაში მისცა მათ პრეხის, სიყვითის, აზროვნების
ნანაფრი თავისუფლება. გორბაჩევის შეუღრეკელ წინხვლამ
და გამარჯვებებმა მის ღროშის ქვეშ დააყენა განაწამები
ხალხი და ის მის ნაფრონალურ ღიღერთ აღიარა.

გორბაჩოვის გამოჩენა დაფუძნება არის მხოფლიო მასმცვა-
ბის ენივერსალური ისფორიული მოვლენა, რომელმაც შეარყ
შეანძრია კაცობრიობა პოლიფიკურათ და იდეოლოგიურათ.

ამ ახალ ნაკადმა მის ხალხს გულშიღ აღძრა ახალი ფაო
ღლა, ღღემღის შებოჭვილი, თითქოს უხიღავი და მისი
გუღის წიადიღან გაღძოღინღა შეუკავებელი ხურვიღი, მი-
სწრაფება და ღფოღვა თავისუფლებიხაღ და ერთა ღამოუკიღე-
ბლობისა. პერეხსროიკამ სხვა სიკეთესთან ერთად

მოკლა შიში, რომლითაც შეკყრობიღი იყო ღღემღის ხალხი
სიყვითის შეუბრუნებლათ მორჩიღი და ბრძანების შემსრუ-
ლებელი, იგი აღხღვა თქვა სიყვითა თავისი, რომლითაც მან
მხოფლიოს ამენო მისი ერთგულება და თავღადებუღობა
მონაპოვარ თავისუფლებიხაღ და ღემოკრაფიულ წყობიღების
შენარჩუნებიხათვის.

ჩვენ არაფერს ვამბობთ შეგნებულათ იმის შესახებ თუ,
როგორ გავითარღენ მოვლენები საბჭოთა რუხეთში, რა ბე-
ღი ეწვია გორბაჩევს და ან, როგორ ის კვღავ დაუბრუნქს
თავის თანამღებობას, რადგან ეს ხაბეღისწერო ფრადიკული
მოვლენები თქვენ ყვეღას უკეთ მოგეხხენებათ, ვიყვით
მხოლოდ, რომ ეღცინის უმწიკვეღო ფ ი ც მ ა საბჭოთა.

კონსტიტუციისადმი, რომელიც მან დახლო ღვთისა და ერის წინაშე მის რუსეთის პრეზიდენტთან არჩევნების გამო და რუს ხალხის უანგარო ერთგულებით, მათ განდევნეს პუჩისტები გაანთავისუფლეს გორბაჩევი და მას დემოკრატიული გზით მოპოვებული უფლება მოხილება დაუბრუნეს. აქვე არ შეგვიძლიან მაღლიერების ქება-დიდება არ უძღვნათ ქართველ ხალხებს, მის მართველებს, რომლებიც ბოლომდე დარჩენ დემოკრატიულ გზით არჩეულ საბჭოთა პრეზიდენტ გორბაჩევის მიმართ. (გვაქვს იმედი, რომ რუსები ამ ჩვენ ლოიალიზმს არ დაივიწყებენ და დააფასებენ). პუჩისტებმა მათდა ხურვილების საწინააღმდეგოთ უნებურათ გადააყირავეს საბჭოთა იმპერია და დააჩქარეს მის ნამსხვრევებათ ქცევა, ესტონიამ, ლატვიამ, მოლდავიამ, ბელორუსებმა და, რაც მთავარია 50 მილიონიანმა უკრაინამ რუსეთის ამ ბელელმა დამოუკიდებლობა გამოაცხადეს და თუ პუჩისტადე ერთა განთავისუფლების საკითხი, კუხ ნაბიჯით მიდიოდა, დღეს ის ელვის სიხწრაფით მოედო მთელ საბჭოთა იმპერიას, და თუ გუშინ ჩვენ ვიყავით მარცნი და უძღურნი დღეს ერთა განთავისუფლების წადლით ვართ ძლიერნი, რადგან ამ დროის ქვეშ თავს ვიყრით დეგონები ერთი ხურვილით, ერთი ღოზუნგით გაფაცებულნი და შეთანხმებულნი.

კომუნიზმი მოკვდა, საბჭოთა იმპერია აღარ არსებობს, ამ ახალ შექმნილ მდგომარეობამ შეხვევა და ევროპა ამერიკის შეხედულებები ერთა დამოუკიდებლობის საკითხში. ვინ დაივიწყებს ლიუვის მთავრობის პრემიერ მინისტრის მგზავრობას ევროპასა და ამერიკაში (ნოემბერი 1990წელი) თხოვნით, რათა ევნოთ და მხარი დაუჭირათ მისი ქვეყნის დამოუკიდებლობისათვის.

დახავლეთის და ამერიკის ქებულ დემოკრატიამ მას ასეთი "მეგობრული" რჩევა მიხცა: "წროებით უკან წაიღეთ თქვენ მიერ გამოცხადებული დამოუკიდებლობა, გზა ახწავლეს, მოხკოვში წაბრძანდით და გორბაჩევს მოელაპარაკეთო". კიდევ მეტი, აგვისტოში კიევში ბუშმა განაცხადა: " თავისუფლება არ ნიშნავს დამოუკიდებლობასო" - და ამ განცხადებით ზრდილობიან ფორმებში გვაუწყა: მოეშვიო ამ თქვენ სავიანჯოებულ სიწყვას დამოუკიდებლობასო.

პუჩის დამარცხების შემდეგ ხელ სხვა გვარათ აღაპარაკდენ ამერიკისა და ევროპის მართველი წრეები, რომელთაგან მათ მხოთხოვეს გორბაჩევს ევნო ბალტიის სახელმწიფოების დამოუკიდებლობა და თვითონ ევროპა ამერიკამ ერთობლივათ ხენეს ამ პედნიერ სახელმწიფოების დამოუკიდებლობა, და წახძინეს: მართალია არა კავტეგორიულათ, მაგრამ მაინც თქვეს საბჭოთა კავშირში სხვა პაყარა ერების საკითხი მშვიდობიანობის გზით უნდა დადებითათ მოგვარდესო, რაც ჩვენდა სახარგებლოთ დაპარაკობს და ჩვენ წიხკვიდზედ წყალს ასხავს.

აქვე არ შემოძლიან გულის სკივილით არ აღვნიშნო, რომ საფრანგეთის დიდ დემოკრატიამ, რომელიც მფარველობს და და კარს უღებს ყველა პოლიტიკურათ დევნილს და ჩაგრულს, მის პაყივცემულ საგარეო საქმეთა მინისტრს მხოლოდ დღეს გაახხენდა და ხთქვა საჯაროთ მის სიწყვასში "ჩვენ არახოღეს არ გვიცნია ბალტიის სახელმწიფოების ანექსიაო" - განა მას არ შეეძლო ჩგივე სიწყვებო: გახამხნევებლათ მაინც ეთქვა დიწვის პრემიერ მინისტრისათვის მის საფრანგეთში მოგზაურობის დროს?

ეს ფაქტი ერთხელ კიდევ გვასწავლის და გვეუბნევა, რომ პოლიტიკამ არ იცის არც მარადიული მეგობრობა და არც

შებრალება. ის ყოველთვის აგებელია სახელმწიფოებრივ ცივ ანგარიშში, მასშიდ მდგომარეობა ქმნის შეგნებას და ამიყომ ის არა მყარი და ცვალებადია.

ახეთ რთულ პირობებსა და პოლიტიკურ გარემოცულობას გაჩვენ, რომ ვცხოვრობთ აღარ შეეფერება და აღარც ეთვისე ოცნება იმაზედ, რომ ვინმე გარედან გაგვიღებს თავისუფლების კარებს- ოცნება და საშუალება არა ხაიმედო, როგორც სხვების მაგალითებმა ნათლად დაგვანახეს, მაგრამ ეს გარემოება ვერ შეხვედის ჩვენს გეზს ნაციონალურ საკითხში იმიყომ, რომ უმთავრესი ძალა პაჭარა ერების სამართლიან მოთხოვლინების, და ხიყვარული თავისუფლების ხელუხლებელი რჩება. ამიყომ პაჭარა ერების ფიზიკურ სიხუხუტეზე არც გაბაჯონებულ ერის წარმომადგენლებმა უნდა ააგონ თავისი ხურვილების და იმედის განხორციელება, პაჭარა ერების სამუდამოთ მორჩილებაში დაკავების.

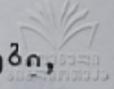
მოვლენები საბჭოთა რუხეთში გასაშუერებელი სიჩქარით ვითარდებიან, გუშინდელ ხატებათ მიჩნეულ პირების ძეგლებს ფრიომფალურ საზეიმო ვითარებაში ამსხვრევენ. ხელუხლებელ მბრძანებელ პირებს მათ მაღალ თანამდებობიდან სამარცხვინოთ აძევენ უოველგვარ სამხედრო თუ სამოქალაქო უფლებების აყრით, წითელ დრომას კი საბჭოთა ემღემით არ ნახული სიბრაბით ფეხით თელავენ.

უხლა ვიკითხოთ, რა პოზიცია, რა ხაზი უნდა აიღოს ახლად გამოცხადებულ დამოუკლებელ საქართველოს რესპუბლიკამ ამ ახლად შექმნილ პოლიტიკურ მორიგ სიძნელეების წინაშე?, და აქ მსურს პაჭივცემული მკითხველო მოგახხენოთ ჩემი მოკრძალებითი პახუხი ამ უადრესად რთულ და მეჭად სერიოზულ საკითხზედ.

პიოცელ ყოველიხა არ უხდა დავივიჩყოთ, რომ ეკონომიური ფაქტორი თამაშობს უდიდეს და გადამწყვეტ როლს ერების დამოუკიდებლობის ხაკითხში. ხაბჭოთა რუხეთმა შეგნებულათ ერებშიისეთი ინდუსტრიალური თუ ხახოფლო მრეჭველობა განავითარა, რომელის მთავარი ბაზარია რუხეთი, და რაც მთავარია ჩვენში გახხნილ მეფხალოგიურ თუ ხაავცომობილო ქარხნებს, ნედლ მახალახ რუხეთი აწვდის და მათი არხებობაგ მახბელაა მოქიანად დამოკიდებელი. ხაბჭო რუხეთში შემავალ რესპუბლიკებში დამზადებული ქხოვილები მხოლოდ რუხეთსა და მის ხაფელიფებში იყიდბა, მისი მდარე ხარისხის გამო და რახაც ჩვენ იძულებით ვომერციახ უწლღებდით, რადგან ვომუნისტურ ქვეყნებში მცხოვრებთ ხაშუალეზახ არ აძლევენ იგივე ხაქონელი გაფილებით უვეთეს ხარისხის უფრო იაფათ ხაბჭოთა ერების ნაქარმის გარეშე შეიძინონ. (იხ. "ყურნალ ინდრესტვილ"- ხაბ. მრეწველობა, ვომერცია და ინდუსტრია.- 7 - ივნისი 1979წ.) მე ღრმად მწამს, რომ ქართველი ხალხი გამოვა, როგორც პოლიფიკურათ ისე ეკონომიურათ. ხაბ. რუხეთის მორჩილებიდან მის დაძაბულ ნაყოფიერ მუშაობით და კიდეც მუშაობით, რახაც თურმე ხაქართველოდან მოხულ ცნობების მიხედვით ქართველები ხშირად მახიურად გაურბიან, მიწის ჩიჩქნა, როგორც ეს ჩვენ წავიკითხეთ ერთ ქართულ გაზეთში ყველახ ეთავლება და ხამარცხვინოთ მიახინიათ, რაც დაღუპვამდე მიიყვანს ჩვენს ქვეყანახ.

ღღევანდელ ჩვენი ქვეყნის ძნელადობის ხანაშიდ, ჩვენი უპირველესი მოვალეობაა, განურჩევლათ პარტვიისა თუ მმართველების ხელი ჩავვიდოთ ერთობლივათ ერთი მეორეს, რათა გაემკლავდეთ მფრის ფაღლათა ცემახ, და აღვიმა - რთოთ ვით მფვიცე ჯებირი, ქართველი ხალხის დემოკრატიულ გზით არჩეულ პრეზიდენტის ირგვლივ რათა დაი-

მსხვრეს ყველა მასზედ სამცროდ მიცნანილი იერიშები, როდგან ესაა ერთდამავე ღროს სამცრო იერიშები მთლიანად ჩვენი ქვეყნის საჩინააღმდეგოთ.

ჩვენი მოვალეობაა აღმოვუჩინოთ ყოველგვარი დახმარება ჩვენს პრეზიდენტს, რათა ჩვენი სუსტი ნავი, რომლის საჭე თქვენმას ჩააბარეთ გაიყვანოს უვნებლათ ამ ბოროტათ აზვირთებულ ცალღებიდან სამშვიდობოზედ მთელი ქართველი ერის საკეთილდღეოთ.

ჩასავკირველია ეს არ ნიშნავს ოპოზიციის შეგოჭვას და ან აკრძალვას, მხოლოდ ერთი პირობით: რომ ის იქნება საქმიანი ოპოზიცია, საქართველოს უკეთეს მერმისისათვის და არა ვიწრო პარტიულ შეგემონიის განმცვიცებისათვის, რაც ხშირად აძლიერებს შურსა და სიძულვილს, რომელიც დაუშვებელ სიხსლის ღვრამდისაც კი მიღის.

საქმიან ურთიერთობაში შესვლა ყველა ჩვენ ბელში მყოფ ერებთან, ერთი მზნით გაფაყებულთა აზრთა შეთანხმება, მეგობრობის გრძნობების გაღვივება და განმცვიცება, რაც სრულებით არ ნიშნავს რუხეთთან დაპირისპირებას და ან შურის ჩამოგდებას. პირიქით დღევანდელ შექმნილ მდგომარეობაში, განთავისუფლებულ სუვერენულ სახელმწიფოების ჩაქუჩი მძლავრათ სცემს ცყვიის ღბილ გრდემღზედ, და სჭედავს მეგობრობის უცხვ რგოლს რუხეთთან დაახლოვების მიზნით მშვიდობიანობის განსახორციელებლათ და ნივთიერ მდგომარეობის კეთილდღეობისათვის.

დღეს ევროპის და საზოგადოდ მსოფლიოს თავისუფალი ერები ერთიანდებიან, თავიანთ უფლება მოხილვის თანამოზიარობით, ჩვენც მათ უნდა მივბამოთ.

ჩვენ ხომ ყველანი, როგორც პოეტი ამბობს "ამ წუთისოფლებს სჭუმრები ვართ" და გვხურს ამ ქვეყნიური სიკეთის მაქსიმალურდ გამოყენება ყველასათვის.

გორბახოვმა პერესტროიკის ჩარჩოში წამოაყენა ნაცვლად საბჭოთა კავშირისა, ახალი ფორმა ახლად შექმნილ მდგომარეობის შესაბამისად "თავისუფალ ხუვერუნულ ერთა სოცლი თანხმობით კავშირის შექმნა კონფედერაციულ ნიადაგზედ", რაც ნიშნავს თავისუფალ ერთა რეზისამებრ კავშირს თანახმობის ნიადაგზედ ცენტრთან, უფლება-მოხილობის თანაზიარობით, ეროვნულ მთავრობის და დამოუკიდებლობის შენახვით.

ერთ კონფედერაცია არსებითად ემყარება ერების შეთანხმებულად ჩამოყალიბებულ ორგანიზმს, ხადაც ყველა გადაწყვეტილებები ერთხმად უნდა იქნეს მიღებული კავშირში შემავალ ერების მიერ.

პუჩის გამომწვევი მიზეზი ხწორედ ეს კონფედერაცია გახდა, რომელსაც კატეგორიული რუხული ატკაზი დაადვენ კონსერვატორებმა და გორბახევი დაატუხაღეს.

გორბახოვი მის კვლავ ხელის-უფლების სათავეში ჩადგომის შემდეგაც ამ ნიადაგზედ ღვას.

საბჭოთა რუხეთის ყოფილ 15 რესპუბლიკიდან ^{ჯერ-ჯერობით} 9 რესპულიკამ თანხმობა ვანაცხადა შევიღეს კავშირში, ხოლო 6 რესპუბლიკამ უარყო კავშირში შესვლა, მათ შორისაა საქართველოც.

ჩვენ ქართველებმა უნდა ჩავისეღოთ ჩვენი გულის ხიღრმეში, ღღევანღელ ხანის ქერქში უნდა ჩავჯღეთ და შექმნილ მდგომარეობას რუადური ახალი გზით და ტაქტიკით უნდა მიუღგეთ. არახლოღეს არ უნდა დავივიწყოთ ჩვენი გეოგრაფიული მდგომარეობა, ჩვენი მეზობლების ზრახვები და განწყობიღება ჩვენ მიმართ, შინაურ ეთნიკურ საკითხების ვართუღება დახსვა...- უნდა გვახსოვღეს, რომ რუხეთია მომწლოღებელი ნეღლი მახალიღს, და აგრეთვე ჩვენი სახოფლო სამეურნეო და ინღუსტრიაოური ნაწარმის გამხაღებელი

გაზარი. ფუჭი იღრებაა ჩვენი სახოფლო-სამეურნეო და სამრეწველო დაბალი ხარისხის პროდუქციებით გამოხვლა ევროპის გაზარბედ, რომლებმაც აღარ იცინან რა უქნან მათ გედმეფ ნაქარმხ. არ უნდა დავივიჩყოთ, რომ ბოროტქმედობა ჯერ კიდევ ძალაშია და უშიშროებისსაკითხიც დღის ქარიგშიდ ღვას.

არც ის უნდა დავივიჩყოთ, რომ რუსეთი, მის პრეზიდენტის ელცინის სახელით აცხადებს სურვილს მკვიდეს ამ კავშირში თანახმროობის ნიადაგმედ ყველა საბჭოთა იმპერიიდან განთავისუფლებულ ერებთან. კიდევ მეტი ელცინი უფრო შორს მიდის, მაგალითათ შიგიერთი უფლება მოხილება სახელდობრ თავდაცვის საკითხი გადახცეს ცენტრს, მხოლოდ ერთი პირობით: ცენტრი მულამ უნდა იქნეს ერების კონცროლის ქვეშ და მათი დადგენილებების პაციონანი შემსრულებელი.

თავის მხრივ გორბაჩევი ხცნობს, რა ბაღციის სახელმწიფოების დამოუკიდებლობას და სუვერენობას, პარლამენტის მხლვედ შრიბუნიდან, დვთისა და ერების წინაშე ყველას გახსატონათ აცხადებს, ახალ სამოკავშირეო ხელშეკრულების პროექტს სადაც ნათქვამია: "თავისუფალ სუვერენულ სახელმწიფოთა შორის კავშირის ჩამოყალიბება, სადაც

თვითეული რესპუბლიკა თვითონ აირჩევს ფორმას მის მონაწილეობისას ამ კავშირშიდ შესახველად. ამ დროის გარდამავალ პერიოდშიდ თვითეული რესპუბლიკა თანახმროობის პრინციპზე გზავნის 20 დეკუტაფს არსებულ დეკუტათლა .

კონგრესის შესახველათ". ("ფიგარო" 4 ხექფ. 1991 წ.)

უდათა, რომ დღევანდელ მსოფლიო პოლიტიკის მეთაურია ამერიკა, რომელსაც ხელმძღვანელობს პრეზიდენტი ბუში, რომელიც დიდ ანგარიშს უწევს გორბაჩევს, მან არ იცნო

ბალღიის ქვეყნების დამოუკიდებლობა, ხანშ გორბაჩოვი
ეს ცნობა თვითთხვე არ აღიარა. ბუში აცხადებს: **რომ მშვიდლო**
ბიასონის ძესარჩენათ ჩვენ გვჭირდება: მაგარი და მყარი
ცენტრალური ხელისუფლება მოსკოვშილო".

ბუშისათვის, როგორც გუშინ იხე ღღეს მაგარი ხელისუფლ-
ბის სახელია გორბაჩოვი. ("ფიგარო"-3 სექტემბერი 1991 წ.)

ბალღიის ქვეყნებმა მათ დამოუკიდებლობის ცნობისთანა-
ვე მოსკოვში წარგზავნეს (ჯერ კიდევ არა ოფიციალურათ)
ემისრები, კონფედერაციაში **შეხველის პირჩბების** გასაცნო-
ბათ და ეკონომიური ხელშეკრულების დახადებათ, რადგან
იციან, რომ მათ საქონელს მდიდარ მეზობელ სკანდი-
ნავიის ქვეყნებში, გასავალი არ ექნებათ და არ ივი-
წყებენ, რომ მათ დამოუკიდებლობის ხანაშიდ მთავარი
გამხალბელი ბაზარი იყო და რჩება რუსეთი.

ჩვენ გვწამს და გვჯერა, რომ კონფედერაციაში შეხველა
რუსეთთან სრულებით არ ნიშნავს, რომ იმათ დემოკრატიულ
მართველობის ჭერის თავისუფლად არსებობის ძირითად
საფუძველებზედ უნდა აიღონ ხელი, პირიქით კონფედერაცია
ერების მეჭ გარანციას იძლევა თავისუფლად არსებობისა-
თვის, მშვიდობიანობისათვის და ნივთიერ კეთილდღეობის
განმეცვიცებისათვის.

ამიჯომ დიდა ყურადღებით და დაკვირვებით უნდა შევიხწა-
ვლოთ გორბაჩოვის მიერ წამოყენებული ახალ ფორმებში
წვიხუფალ ერთა კავშირის არხი და შინაარხი, რათა არ და-
ვრჩეთ განმარტოვებულნი და გარიყულნი, პირის-პირ: ჩვენ
საეგებოთ "მეგობარ" ერებთან.

ერების თავისუფალ გადაწყვეტილებაზე აგებული კონფედერა-

რაცია. თანახმობის ნიბღაგზედ მოგვცემს მათ თავისუფლებიბა და ხუვერენულ უფლებების ხელშეუხლებლობას ყველა კონფედერაციაში ნებნიხაშებრ შემავალ ერებს. აქეთკენ მიიღწვიან, მიიხწრაფიან ყველა თავისუფალი ერები და ჩვენს მათ მაგალითს უნდა მივბადით, ჩვენი ქვეყნის კეთილდღეობისათვის.

ჩვენ უნდა დავრჩეთ ერდგული შემსრულებლნი, ხაქართვე - ლოს ხინდისის კარლო ჩხეიძის დავვიწყარ ანდერძის: "ხაქმეხ მთუხრეთ", რომელმაც ველარ აიჭანა ქართული ერის საშინელი წამება, და თვით მკვლელობით გაათავა სამშობლოს გამოდმა იძულებით დარჩენილმა მისი ჭანჭული ცხოვრება, ორჯერ უბრალდანიტ ყელის გამტკრიტ. დახასრულ ვაცხადებთ, რომ ჩვენი საბოლოო მიზანტ, რჩება უცვლელი და შეურყეველი თავისუფლებისადმი, და თუ გვინდა დადებითი შედეგი მივიღოთ, მისი მისაღწევი საშუალებაც უნდა გვინდოდეს.

ა მ ი ც რ მ :

ჩვენი საბოლოო ღოზუნგია: ერების თავისუფლების და სუვერენობის სრული აღიარება რუსეთის მიერ, და შემდეგ კონფედერაციაშე ნებაყოფლობით თანახმობის ნიბღაგზედ მოლაპარაკება რუსეთთან. კონფედერაციის არსის შინაარსის და უფლებამოსილობის სრული შენახვით და დატკრიტ.

ლ. ფ.

დამაცვება.

ეს წერილი უკვე დამთავრებული გვექონდა, რომელშიდაც ქართველ ხალხს ვთხოვდით ერთობლივად მხარ დაჭერას მის მიერ მასიურად ხმების მიცემით, დემოკრატიულ წესით არჩეულ პრეზიდენტს შატონ ზვიად გამსახურდიასათვის, რომელსაც მან ჩააბარა სატე ქვეყნის მართველობის, და რომლის უპირველესი მოვალეობაა ქვეყნად მშვიდობიანობის დამყარება, ახლად შობილ დამოუკიდებელ საქართველოს ცხოვრების კეთილ აწყობა და უმტკინველთ მის ნორმალურ კალაპოტში ჩაყენება.

ამ რწმენით ია იმედით გატაცებული ვთხოვდი ქართველ ხალხს მის ირგვლივ დარაბმას, რათა გაედვიალებინათ მასზე დავალებული მძიმე მოვალეობის შესრულება.

სამწუხაროთ აქაური პრესა გვაუწყებს უაღრესად, ამადელვებელ შემამრუწუნებელ ამბავს: " პრეზიდენტს შ. გამსახურდიას ბრძანებით მშვიდობიან ოპოზიციურ დემონსტრაციებს წინააღმდეგ გაუხსნა ქართველმა კაცმა მოძმის სიხსტი დაღვარა და გაიმეორა მ აპრილის რუსების მიერ ჩადენილი იგივე ბარბაროსობა და ვერაგობა".

ამ ამბით გაოგნებული გეკითხებით ბატონო პრეზიდენტო ნუ თუ ეს ყველაფერი მართალია? და ან ესაა დღევანდელი საქართველო? და ან ამისათვის ჩაგაბარათ ქართველმა ხალხმა ნდობის სიგელი, გენდოთ და მართველობის უმაღლეს მწვერვალზე ოგიყვანათ, რომ კვლავ აჭიროთ ჯერ კიდევ შავ გაუხდელი განაწამები ქართველი დედები?

ქართველმა ერმა ხომ იბრძოლა რაინდულათ სხვა პატივარა ერებთან ერთად, სიწყვის პრესის და თავისუფლების მოსაპოვებლათ. ის აღარ დაუშვებს მონაპოვარ თავისუფლ-

ბის შეზღავანებას და ერთი დიქციატურის მეორე დიქციატურით შეცვლას. სხვა აზროვნების წინსვლას ვერ შეაჩერებს ვერავითარი ძალა და სისხლიანი რეპრესიები.

ქართველმა ერმა თქვენ მიგიღოთ მის ძნელადობის ხანაში ხელგაშლილათ და ის არ გაპაცივებთ ამ თქვენ დაუშვებელ ცოდვას, ის მარადიული და წაუშლელია, მას ვედარ ამოძირკვავს ყამთა მსვლელობა.

თუ თქვენ გხურხთ ასეთ მეთოდებით მართვა - გამგებლობა სჯობს ეხლავე გადადგეთ და ჩვენ მშობლიურ განაწამებ ერს დაუბრუნოთ მართველობის საჭე.

დახავლეულის პრესა ერთხმათ აღიარებს, რომ "სტალინის მშობელ ერს სჭირდება "აპეკუნი"- მას არ ეხმის ნა. - მღვილ დემოკრატიის რაობა. დღევანდელი მისი პრეზიდენტი ჩირქს სცხებს მას და ამყლავნებს მის მიდრეკილებას დიქციატურისაკენ, და ამ მართველობის უმჯობესობას დემოკრატიულ მართველობაზე."

დღეს, როდესაც მდგომარეობა პაჭარა ერების სახარგებლოთ ვითარდება თქვენ თქვენე ქცევით შეზღავლეთ. ქართველი ერის მეობა, და მას ნლობა დაუკარგეთ არამც თუ მოძმე ერებში, არამედ ყველა დემოკრატიულ ქვეყნებში.

გადახედეთ დღევანდელ მსოფლიოს ვითარებას, ყველა ერები მიიღვევიან ერთმანეთთან დაკავშირება- თანხმობისაკენ, ვინ იფიქრებდა, რომ ფრანგის და გერმანიის ჯარის ვაცი ერთად მხარ და მხარ გერმანიის ტერიტორიაზე ჩააჭარებდენ სამხედრო მანევრებს, გაჭაფეპუნნი ერთი აზრით, ერთი რწმენით, რომ გერმანიაზე გარეშე მყრის თავდასხმა იქნებოდა საფრანგეთზე თავდასხმაჟდა პირიქით.

ვინ იფიქრებდა, რომ გაერთიანებული ძლიერი გერმანია მოითხოვდა მოკავშირეთა ჯარების დარჩენას მის ტერიტორიაზე, მისი ჯარის ნაწილის განლაგებას ხაფრანკეთის ტერიტორიაზე.

თავი უნდა დავანებოთ იაფ ფასიან დრო მოტმულ საპროპაგანდო ფრაზებს, "კრემლის აგენტები, კრემლის ჯაშუშები" და სხვა. ჩვენ უნდა ვიღწოდეთ ხწორედ ამ კრემლთან დაახლოვებისაკენ, ჩვენ მოძმე ერებთან ერთად რუსეთის ჩათვლით მთლიანად ყველა ^{თავისუფალ} უკეთეს მერმისიხათვის. ქართველ ერს კი უმორჩილესათ ვთხოვდით გამოიჩინოს თავდაჭერილობა, და ყველა სადაო შინაურული საკითხები მის მიერ არჩეულ პრეზიდენტთან მშვიდობიან მოლაპარაკების გზით მოაგვაროს. - ხიხხლი ხიხხლით არ განიზანების -.

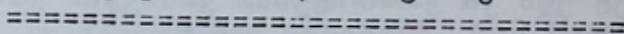
დასასრულ: ლიტერატურული საქართველოს პატივცემულ რედაქტორის და მის პატივცემულ კოლეგების საყურადღებოთ ვიწყობდით, თავი დაანებონ ბოლშევიკურ ყაიღის საქებარ მლიქვნერულ "ლექების" გამოქვეყნებას (მხედველობაში მყავს პოეტი ბაქონი ნოდარ ჯაღაძანია, "ხულის მისხია" მიძღვნილი პრეზიდენტ ბაქონ გვიად გამსახურდიასადმი "ლ.ხ"-23 აგვისტო 1991 წელი) ასეთ პირმშინე დავნიტებულ ლექსით ის ამცირებს პრეზიდენტის პიროვნებასა და ავტორიტეტს, და თვითონ კი შეურაცყოფს პოეტის საპატიო სახელს. საერთოთ ვიწყობდით: ნაკლები არაფრის მთქმელი უნიჭო ლექსები, მეტი ხალღისო მთხმამგონებელი, აღმზრდელი მითი წერილები, ლიტერატურულ საქართველოს ფურცლებზე.

ღ.ფ.

საქართველოს პოლიტიკური პარტიებისა და ჯგუფების ლიდერებს.

ჩ ვ ე ნ ი ლ ო ზ უ ნ გ ი ა :

კეთილ მეზობლურ კავშირის განმტკიცება რუსის ხალხთან რაც გულისხმობს თანახმობის ნიადაგზედ სუვერენულ სახელმწიფოთა შორის მშვიდობიანი დიალოგით, ყველა სადაო საკითხების გადაწყვეტას და შეთანხმებას.

"ქართულ ხალხს არაფერი სადაო და საომარი რუსის ხალხთან არა აქვს. რუსეთს არ აქვს არცერთი სამღვილი რეალური ინტერესი, რომლის შეთვისება არ შეიძლება"
"მოდარაკებით საქართველოს დამოუკიდებლობასთან,
"ხილვადი გზა ამისკენ მიმავალი გულისხმობს სამშობლოს
"თავისუფლად არსებობას, მის სიყვარულს და უმწიკველ
"ძლიერ პატრიოტიზმს". --- ნოე ყორღანია: ---

"თუ რუსეთში დემოკრატიის დამყარება ჩვენ რუსეთთან საომარი აღარ გვექნება. ჩვენი დამოუკიდებლობის საკითხი მარის ჩვენი განწყობილება პირველ ყოვლისა იხეთ დიდ მეზობელთან, როგორც არის რუსეთი. საერთო თანა, გრძნობის მოხაპოვებლათ საჭიროდ მიგვაჩნია რუსეთთან მეგობრობა." -- კაკი ჩერეთელი. -- დ.ფ.

ხ ე ლ ო ვ ნ ე ბ ი ს   ხ ა მ ყ ა რ ო შ ი .

ქართულ მოზარდ თაობათა მოცეკვავე ჯგუფი პარიზში.

... . . .

1991 წლის ღვინისიხის დღეები ქართულ ემიგრაციის ხსოვნა-შიდ წაუშლელი და დაუვიწყარი დარჩება, რადგან ქალბა-ყონ ეთერ ფაღავას და მის მეუღლის ცნობილ მომღერლის ყავ ლუეს მოწვევით, მათ თეატრშიდ ჩვენ ვიხილეთ ქართულ მოზარდ თაობის მოცეკვავეთა არსისციული ჯგუფი "იმელი" ბაყონ თ. რეხვიამვილის და მისი მეუღლის ხელმძღვანე-ლობით.

მოვეხწარით და დავცკვით მათი ნახვით, რადგან მათ უზა-დლო ცეკვებშიდ ჩვენ ვხედავდით ჩვენ ხანაფრელ სამშო-ბლო საქართველოს, ჩვენ მშობლიურ დედულ მიწა-წყალს.

"იმელი" ქართულ ხალხურ ცეკვების შემსრულებელთაგან განსაკუთრებით გამოირჩევა, რადგან ისინი მათ გამო-ხვლებში ყოველთ^{ის} განუხრელად იცავენ ქართულ ცეკვების ხალხურ ელფერს, ნაირხახოვან საინციერესო ორნამენციული ქარგებით ამკობენ და ამღიდრებენ ქართული ცეკვების განუმეორებელ თვალწამრცავ სილამაშეს, მათი საკვირვე-ლი ციხნიკური აღმაფრთოვანებელი გამომხახველობით გა-ნწყობითა და ფაქიში გემოვნებით.

ჩვენმა ნორჩ მოცეკვავეებმა უდიდესი აღცაგება გამოი-წვიეს მაყურებელთა შორის, რადგან მათ თავიანთი უზა-დო ხელოვნებით აქვთ საოცარი უნარი მათი აგზნების და დაპყრობის.

მაყურებელს იხინი ქართული ცეკვის მომხიბვლელ სამყაროში იცაყებენ.

რამ გამოიქვია ქართული ცეკვეზის ასეთი წარმატება? უხათუთ მიხმა განუმეორებელ სილამაზემ და უნაკლო უნიკალურ შესრულებამ, რომელმაც მთელი თავის სიღიალით იმპლავრა, აყდერდა და ვით მოვარდნილ ზღვის ცალღამ ჩვენ მაყურებლები მთლიანად "წავვლეკა". ჩვენ ქართულებს ვი გადაგვავიწყა უცხოეთში ყოფნა და წამიერ წარმავალ დროებში ჩვენ მშობლიურ სამშობლოში გადაგვასახლა.

მათ ეროვნულ ცანსაცმელშიდ იხინი ანციკურ დმერთების ხკულჰურას მოგაგონებდათ, მათი ბრწყინვალე ხაკუთარი ხახელიხ უღამაღეს ფლობის უნარიით.

მათი ზღაპრული სიღამაშით შესრულება ქართული ცეკვეზის მაყურებელს აგნოზს, და უნერგავს ქართული ხალხის უძველეს კულტურას და ხელოვნებას, რადგან მათ ფანცახციურ სიღამაშით შესრულებულ ქართულ ცეკვეზმა, რომელშიდაც ასე ბედნიერათაა პერწყმული ქართული ცეკვეზის მეცადმნელი, მაგრამ დიდად ხაამო ხანახაობა დიახაც მოაჯათდა მაყურებელი, რომელხაც ასეთი რამ არც წარმოედგინა და არც ეხილა, რახაც ამციციებს ფეხზედ აღგომით ხანგრძლივი ოვაციები.

უკანახკნელი ხაღამო ჩაფარდა ქალბაფონ ეთერის და მის მეუღლის ბაფონ ყავ დუებს მოწვევით ხაქვეყნოდ ცნობილ აკადემიკოს ლუი ლოპრენს-რინგეს ხაჰაფიოთ თავჯღომარეობით. ხვენაზედ აღმართულ ქართულ ეროვნულ და ფრანგულ დროშების ქვეშ ბაფონ ყავ დუემ ხამადლობელ სიფყვში მიმართა ჰაფივცემულ აკადემიკოსს, დამხწრე ხაზოგაღოებას გააგნო მოკლედ ხაქართუელის იხციორია, და მისი შუჰკოვარი ბრძოლები დამოუკლდებლობის და თავისუფლების მო-

საპოვებლათ . ხათითაოდ მოიხსენია საპაქოო სტუმრების
სახელი და გვარი, რომლებსაც წაშით ხვდებოდენ, დამხრე-
ნნი, მაღლობა გადაუხადა "იმედის" ხელმძღვანელ, გ.-ნ რე-
ხვიაშვილს და მის მეუღლეს, რომელმაც დიდი მაღლობა გა-
დაუხადა და მწირე საზოგადოებას, დიდ ფრანგ ერს, ქალბა-
წონ ეთერის და მის მეუღლეს იმ უანგარო პაქივისხემი-
სათვის, რომელიც მათ გამოიჩინეს მის და მის მეუღლის
მიმართ და ხაერთოდ "იმედის" ახალგაზრდა მოწვევავები-
ხადმი, რომელსაც იხინი არა დროს არ დაივიწყებენ და გა-
მოთქვა ხურვილი, რომ იხინი მომავალ წელს კვლავ იქნე-
ბიან მოწვეულნი. ქალბაწონ ეთერიმ ჩვენდა ხახიხარულთ
მას მშვენიერი საბოლოო სიწყვილი უპასუხა ქართულად
და გამოთქვა იმედი მათი კვლავ მოწვევის პარიზშიღ.
მათი სიწყვილები დაფარა მხურვალე წაშმა და ოვაციებმა.
ამ დაუვიწყარ ხალამომ ერთ ამოსუნთქახსავით გაირბინა,
ხოლო ხხოვნა მისი, მარადიულათ დარჩება ათახობით მაყუ-
რებელთა მეხხიერებაში, ჩვენი ქვეყნის ვულფურის, და
ხელოვნებით აღწავებულნი და მოხიბლულნი.
დასახარულ ჩვენი უღრმესი მაღლობა ქალბაქონ ეთერის და
მის მეუღლეს ბაწონ უაკს ფრანგ მაყურებლებიხათვის ქა-
რთულ ხალხურ ხელოვნების გაცნობიხათვის, რაც უხათუოთ
ეპოქის პაქრიოტული ღაზათია და ხელს უწყობს ხაფრანგე-
თის და ხაქართველოს დაახლოვებას.
ხალამო დამთავრდა დიდებულ ბუფეწით, პარიზის უნიკალურ
ღამაშ ბაღშიღ; ხაიდანაც კმაყოფილი მაყურებლები დიდ
ხანს, დიდ ხანს მხოლოდ გათენებისას დაიშალენ.

ღ.ფ.

(აქვე ვათავსებთ ფრანგულ ენაშედ გ.უ. ღუეს სიწყვიას და
პაქივისხემულ აკადემიკოსის ხამადლობელ წერილს).

-34-

3 JUILLET 1991

au THEATRE DU JARDIN
DANS LE JARDIN D'ACCLIMATATION, A PARIS
UN 10eme ANNIVERSAIRE INOUBLIABLE
AVEC LES JEUNES DANSEURS DE L'ENSEMBLE IMEDI
DE TBILISSI sous la Direction d'OMAR REKHVIACHVILI

Ce 3 Juillet 1991, le Théâtre du Jardin fête sa 10eme Année d'Activités et la 300ème Représentation des

RENCONTRES EUROPEENNES
D'ENSEMBLES DE JEUNES ARTISTES
de l'Oural à l'Atlantique

organisées, comme chaque année, depuis 1989, par ETHERY PAGAVA et JACQUES DOUAI, Directeurs du Théâtre du Jardin, à Paris.

Cette soirée commémorative se déroulait sous la PRESIDENCE D'HONNEUR de LOUIS LEPRINCE-RINGUET éminent membre de l'ACADEMIE FRANCAISE, entouré de nombreuses Personnalités parmi lesquelles le Représentant du MINISTRE des AFFAIRES ETRANGERES, le Représentant du MAIRE DE PARIS, celui du CONSEIL REGIONAL DE L'ILE DE FRANCE, ANDRE BURGAUD, MINISTRE PLENIPOTENTIAIRE, PRESIDENT des Amis du Théâtre du Jardin, MILORAD MISKOVITCH, PRESIDENT de l'A.R.P.E.J. et du Conseil International de la Danse, NICOLE LUC, DIRECTRICE du Conseil International de la Musique à l'U.N.E.S.C.O., CLAUDE DE KEMOULARIA, ancien ambassadeur de France à l'ONU et PRESIDENT de l'Association FRANCE-GEORGIE nouvellement créée, LEVAN PAGAVA, gendre du PRESIDENT NOE JORDANIA et REDACTEUR du Journal NOTRE DRAPEAU, CHOTA ABACHIDZE, spécialiste de la Danse Georgienne qui collabora autrefois avec SERGE LIPAR, JANINE CHARRAT Ballerine de renommée internationale, tout comme ETHERY PAGAVA, enfin YVES DUPONT, DIRECTEUR et rénovateur inspiré du JARDIN d'ACCLIMATATION dans les années 70 et constructeur à l'époque, du THEATRE DU JARDIN !

Sur la scène, ce soir, les musiciens d'IMEDI se surpassent et les jeunes danseurs, galvanisés par une foule survoltée, dans une salle comble, ONT DES AILES. Nous savons qu'ils sont infatigables : depuis 3 semaines des milliers de jeunes spectateurs de Paris et sa Région les ovationnent chaque jour, matin et après-midi, soit à l'intérieur du Théâtre, soit au dehors - quand il fait beau - sur le PODIUM EN PLEIN AIR dressé devant le Théâtre.

Mais nous savons aussi que, depuis leur arrivée, ils "DEVORENT" Paris : Ils ont tout vu, tout visité : le LOUVRE et sa pyramide, la DEFENSE et sa GRANDE ARCHE, l'OPERA, NOTRE-DAME DE PARIS, le SACRE-COEUR, l'ARC DE TRIOMPHE, le TOMBEAU DE NAPOLEON; ils ont parcouru à pieds les CHAMPS-ELYSEES, la CONCORDE, les TUILERIES, MONTMARTRE, les INVALIDES, le CHAMPS DE MARS. Ils ont vu PARIS du haut de la TOUR MONTPARNASSE. Ils ont été reçus à la MAISON de la GEORGIE, AU CHATEAU DE LEUVILLE et ils se sont recueillis au Cimetière de Leuville, sur la tombe de Noé JORDANIA. Ils ont visité le Château de FONTAINEBLEAU, celui de VERSAILLES, ils ont dansé à l'INSTITUT NATIONAL DE LA JEUNESSE et pour couronner le tout, ils ont grimpé au plus haut de la TOUR EIFFEL.

Et malgré cette étonnante activité, durant les 3 semaines de leur "VIE" Parisienne ce soir là, ILS DANSENT COMME DES DIEUX!
Ils nous émerveillent, ils nous fascinent et ils achèvent leur spectacle par un "BIS" étourdissant, devant une salle à la fois déchainée et bouleversée, les acclamant debout, transportée d'enthousiasme, criant, pleurant, frappant des mains en cadence, subjuguée par une telle ardeur et ce fantastique exploit: malgré une chaleur accablante, danser durant 2 heures, au maximum de l'intensité avec le sourire et le panache des grands professionnels.

Ce soir là c'était la Fête au Théâtre du Jardin!
Une Fête comme on en fait plus, sans message, sans slogan, sans publicité, les mains libres, le coeur léger!
Une Fête pour la fête et le bonheur d'être ensemble, une Fête qui vous comble, vous réjouit le coeur pour des mois et des mois! Une Fête à vous donner tous les courages du monde et pour longtemps!

"Quelle leçon!" disait en quittant la salle, un professionnel de la danse qui parlait en connaisseur!
"Quelle leçon!" et pourtant ce ne sont que des enfants, des enfants comme tant d'autres!

C'est vrai, farceurs, espiègles, chahutant, gentils et bagarreurs, fragiles et violents, des enfants vivants, comme on en trouve dans tous les faubourgs des grandes villes du monde!

IMEDI! quel exemple inoubliable vous nous avez donné ce soir là, 3 Juillet, à nous, adultes, bien nourris, libres depuis des décennies, un peu sceptiques, un peu blasés, moitié ramollis, moitié intellectuels, comme nous l'écrira Louis Leprince-Ringuet, le lendemain de cette mémorable soirée.

"C'est votre vitalité, c'est votre joie de vivre et cette façon de vous "jeter" dans la danse, sans réserve, sans retenue! C'est cette générosité, c'est tout cela qui nous a conquis!"

"Sans le vouloir, sans le savoir, vous nous avez donné le goût de vivre autrement: plus intensément, plus généreusement!

Vous nous avez donné le meilleur de vous même!

Vous avez été sublimes, IMEDI!

Vous nous avez rendu l'ESPOIR!"

J. Douai

Jacques Douai

A Paris le 20 Juillet 1991

Paris, le 9 juillet 1991

ADRESSER LA CORRESPONDANCE
88, RUE DE GRENELLE - 75007 PARIS

Tél. : 4354.04.45

Monsieur Jacques DOUAI
A. R. P. E. J.
Théâtre du Jardin
Jardin d'Acclimatation
75116 PARIS

Cher ami,

Nous sommes revenus, mon petit-fils et moi, émerveillés par la soirée que vous avez organisée. Quelle vitalité, quelle tenue, quelle perfection technique, quel amour de la danse, quelle parfaite synchronisation chez ces jeunes Géorgiens ! Ils nous donnent un bel exemple à nous qui sommes souvent trop endormis, trop parisiens, parfois trop dégoutés ou trop intellos. Rien de pareil chez ces jeunes qui ont d'ailleurs été salués par des applaudissements extrêmement nourris. Merci de m'avoir invité à être "président d'honneur" de cette cérémonie. J'ai été heureux d'y retrouver Claude de Kemoularia que je connais bien, depuis fort longtemps, par le Mouvement Européen. Je souhaite que vous poursuiviez cette oeuvre de compréhension planétaire que vous orchestrez si bien.

Croyez, cher ami, à mes sentiments reconnaissants et très chaleureux.

Louis LEPRINCE-RINGUET

ACTE D'INDEPENDANCE

DANCE DE LA GEORGIE

Pendant plusieurs siècles, la Géorgie a existé comme Etat libre et indépendant.

A la fin du XVIIIe siècle, pressée de tous côtés par des ennemis, la Géorgie s'allia volontairement à la Russie, à condition que la Russie s'engageât à défendre la Géorgie contre ses ennemis extérieurs.

Les événements de la Grande Révolution Russe ont créé une situation intérieure telle que le front de guerre s'est effondré entièrement et que la Transcaucasie a été évacuée par les armées russes.

Abandonnées à leurs propres forces, la Géorgie et avec elle, la Transcaucasie ont pris entre leurs mains le soin et la direction de leurs propres affaires et se sont donné des organes gouvernementaux appropriés. Mais la pression des forces extérieures a amené la dissolution des liens qui unissaient les peuples de la Transcaucasie et l'unité politique de celle-ci s'est effondrée.

La situation présente de la nation géorgienne commande impérieusement à la Géorgie d'avoir sa propre organisation d'Etat, en vue de prévenir, par ce moyen, la conquête du pays par les forces extérieures et de créer des bases solides pour son développement indépendant.

En conséquence, le Conseil National Géorgien, élu par l'Assemblée Nationale, le 22 novembre 1917, déclare :

1. La nation géorgienne rentre en possession de tous ses droits ; la Géorgie est un Etat indépendant qui jouit de tous les droits de la souveraineté.

2. La forme de l'organisation politique de la Géorgie indépendante est la République Démocratique.

3. En cas de conflits internationaux, la Géorgie reste perpétuellement Etat neutre.

4. La République Démocratique Géorgienne désire avoir des relations amicales avec tous les membres de la communauté internationale et, en particulier, avec les Etats et les peuples voisins.

5. La République Démocratique Géorgienne garantit, dans les limites de son territoire, tous les droits civils et politiques, à tous les citoyens également, sans distinction de nationalité, de croyance, d'état social ou de sexe.

6. La République Démocratique Géorgienne ouvre à toutes les nationalités habitant son territoire un champ libre à leur développement.

7. Jusqu'à la convocation de l'Assemblée Constituante, les affaires publiques de toute la Géorgie sont gérées par le Conseil National, avec adjonction des représentants des minorités ethniques, et par le gouvernement provisoire, responsable devant le Conseil National.

ACT of Independence of Georgia

The Georgian National Council, during its plenary sitting of May 26, 1918, declared as follows:

„For several centuries Georgia existed as a free and independent State.

At the end of the eighteenth century Georgia voluntarily allied herself with Russia, with the stipulation that the latter should protect her from enemies without.

In the course of the great Russian revolution conditions arose which resulted in the disorganization of the entire military front and the abandonment of Transcaucasia by the Russian Army.

Thus, left to her own devices, Georgia, and with her all Transcaucasia, took into their hands the direction of their affairs creating the necessary organs for this purpose; but under pressure from exterior forces the links which united Transcaucasian nationalities were broken and the political unity of Transcaucasia was thus dissolved.

The present position of the Georgian people makes it imperatively necessary that Georgia should create a political organization of her own, in order that she may escape from the yoke of her enemies and lay a solid foundation for her free development.

Accordingly the Georgian National Council, elected by the national assembly of Georgia on November 22 (December 5), 1917, declares:

(1) In future the Georgian people will hold sovereign power and Georgia will be a State

enjoying all the rights of a free and independent State.

(2) Independent Georgia's form of political organization will be a democratic Republic.

(3) In the event of international conflict Georgia will always remain neutral.

(4) The Georgian democratic Republic will apply itself to establishing friendly relations with all nations, and especially with neighboring nationalities and states.

(5) The democratic Georgian Republic offers to all inhabitants of her territory a wide field for free development.

(6) The democratic Georgian Republic guarantees to all citizens within her territory civil and political rights, without distinction of nationality, religion, social position, or sex.

(7) Until the convocation of the constituent assembly the National Council, with the addition of representatives of the minorities and the provisional government responsible to the National Council, is at the head of all Georgian administration.

On the 12th of March, 1918, the constituent assembly of Georgia confirmed the preceding act in the following terms:

„At its first sitting of the 12th of March, 1918, the constituent assembly of Georgia, elected by citizens of both sexes, according to the direct, equal, universal, secret, and proportional electoral system, proclaims before the world and history that it fully confirms and approves the act of the Independence of Georgia, declared at Tiflis by the Georgian National Council, May 26, 1918.”

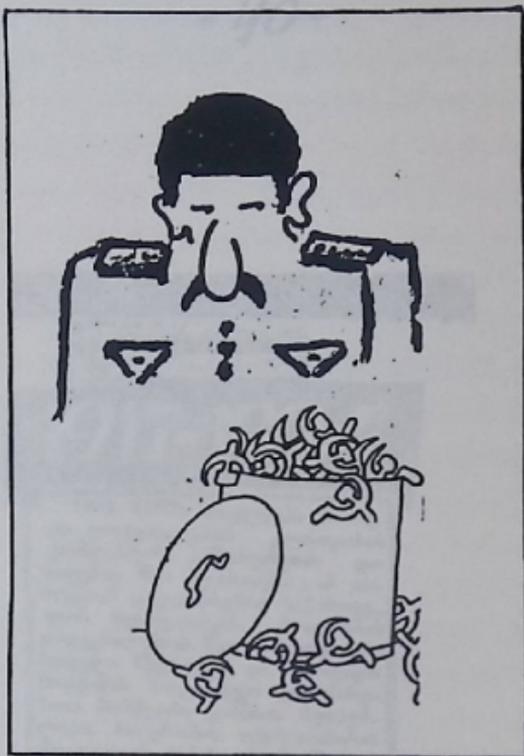
თბილისის საცელევიზიო კომპი.

საქართველოს

ტელევიზიის

ნახევარი.

უხიფველი.

ლიტერატურული საქანთველი

19 თბილისი, 1991

1917-1924

1898 წელს სრულდება ქართული ლიტერატურის კლასიკოსის კონსტანტინე გამსახურდიას დაბადების 100 წლისთავი. ამ თარიღთან დაკავშირებით საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის დადგენილებით შეიქმნა დიდი ქართველი მწერლისა და საზოგადო მოღვაწის საიუბილეო ღონისძიებათა მომწყობი კომისია რესპუბლიკის მთავრობის ფუძემდებლის მოადგილის ბაქარ გიგინეიშვილის თავმჯდომარეობით. კომისიის შემადგენლობაში არიან კულტურისა და მეცნიერების თვალსაჩინო წარმომადგენლები, სამინისტროები, სა და უწყებათა ხელმძღვანელები, მწერლები, მწრწინაღმდეგობა.

კონსტანტინე გამსახურდია
ლანდუბთან ლასიცი

ლიც. საქართველოდან ვცყობილობთ, რომ აწ განხვეწებულ კონსტანტინე გამსახურდიას მთავრობის დადგენილებით 1993წელს უმართავენ საუბილეო საზეიმო ღღეს, მის და-

ბაღვალი 100 წლის შეხრულები გამო, რახან ვეხალმებით, მაგრამ შევნიშნავთ, რომ პატივცემული ხაუბილოეს მომწყობი წევრები დათვურ სამხახურს უწევენ "დიდ ოხუაფის მარჯვენის" ავტორს მათ მიერ პირმოთნე მლიქვნელი თვალთახედვით და ავლიათ გაბეღუღება, რომ აღიარონ გახაგებ მიზეზების გამო, რომ არც "ლანდებთან ღაცვილი" (რომლის მცირე ამონაწერს უკომენტარიოთ ვათხებთ პატივცემულ მკითხველს თქვენ გახაგნობათ) და არც "ვაშის ყვავილები" რომელიც ხანაქებო ჰიშნია, მიძღვნილი ხაქართველოს ჯალათებისადმი მის განდიღებისა და პირად ვარიერისათვის, ხაუბილოეს ხხლომაზე არც გამოსხაფანი და არც გამოსაჩენია, რადგან ფყუილები ვორიანცელით. ზრიან აღხავსენი. არც იხაა მართალი, რომ თათრების შემოსევის დროს, ბ-ნი კოჩია (მას იმ ხანად ჯერ ვიღვე კოჩიას ეძახდენ) გენერალ მაშნიაშვილთან იბრძოდა (გენერალი 1928 წელს დაბრუნდა ემიგრაციიდან ხაქართველოში გამოსცა, მოგონებები ხადაც ის ისხენიებს ყველა მასთან თანამებრძოლებს და ბ-ნი კოჩიას რხად არაა მოჩხენებული). მართალი იხაა, რომ ბ-ნი კოჩიამ, რომელიც იყო შეხანიშნავი ორატორი ჭიათურაში (ის ხშირად იყო ჭიათურაში, რადგან მისი პირველი მეუღლე რებეკა ჭიათურელი ვაშაძის ქალი იყო ჩვენი მახაველებელი), შეადგინა ფედერალისტთა მოხალისეთა რაშმი, რომლის დიდათ გამომჩენილი წევრი იყო ის და გვიკვირს რატომ მალავს? - შავ ჩოხაში გამორყობილ ბ-ნი კოჩიას ეკიდა უცნაურ ათ მოკაუჯებული ხმალი, უცნაურათ გრძელი ხანჯლით, რომელხად იგი ხაფევიარს ეძახდა, და გრძელ ღუღიანი ვერცხლის წყალში გავლებული ზარნიში შიანი რევოლვერი მშვენიერ ვრაველის ბოხობით. ჩოხა მას ძლიერ უხლებოდა, ჭიათურლებმა მას ზედმეფ ხახელათ ფარხმან მეფე შეარქვეს. ის ამ რაშმით იარაღის მიხა-

ღებთ შორაპანში გაემგზავრა! რამდენიმე დღის შემდეგ
 ბ-ნი კოჩია საშინლად ნაცემი შორაპნიდან საკაცეთი მო-
 იყვანეს, და ცნობილ ექიმ სიმონ ჯაფარიძის საავადმყოფო-
 ფოში მოათავსეს, თურმე რაზმელებს უცემიათ მისი ახი-
 რებული ბრძანებების გამო. - რადგან სიცუცამ მოიყვანა,
 აქ არ შემოძლია განსაკუთრებული პატივით არ მოვიხსენიო
ჭიათურლების საყვარელი რაინდი ექიმი სიმონ ჯაფარიძე,
 რომელიც საქართველოს ჯალათებმა დახვრიტეს აგვისტოს
 აჯანყების შემდეგ. მან ჭიათურის საავადმყოფოში, რომ-
 ლის მთავარი ექიმი და დირექტორი იყო ის, არ შეუშვა
 ჩეკისტები, რომლებიც მოვიდნენ აჯანყებაში დაჭრილთა
 დასაფუხარებლათ და წახაყვანათ. ის წინ აღუდგა ჩეკისტე-
 ბს და განუცხადა: "ჯერ ჩემ გვამზედ გადივლით და შემდეგ
 დააფუხარებთ ჩემთან სამკურნალოდ მოყვანილ დაჭრილებს"
 ის ექიმის წმინდა მოვალეობის შესრულებისათვის დახვრი-
 ტეს, და ჭიათურის თვითმართვლობას უმორჩილესათ ვთხო-
 ვლით ამ ლეგენდარული ექიმის სახელის უკვდავებობისათვის
 მინისგვარი მიაკუთვნონ ჭიათურის ერთ-ერთ ქუჩას.
 ჩვენ აღარ გვხურს პატივცემულ მკითხველს დაგლავით ბ-ნი
 კოჩიას სიხრეების მხილებით "ღანღებთან დაცოცში" ცი-
 ტყვით მხოლოდ: "კაცხა მცერი ვერას ავნებს, კაცი რომა
 თვითონ ივნებს".
 ესღა პატივცემულ მკითხველს ნებას მივცემ ჩემ თავს
 მოგიხსნათ აქ განხვეწებულ პირველ საქართველოს პრე-
 ბიდენტ ნოე ყორღანიას ნაამბობი ბ-ნი კოჩია გამსახურდი-
 აშელ. ერთ ვერა დღეს ბ-ნი ნოეს ესტუმრა სადილათ აქ გა-
 ნხვეწებული კოჩია გვარჯალაძე მეუღლით და გადახცა მწე-
 რალ ვ. გამსახურდიას ჩერილი მოთავსებული გაზეთ "კომუ-
 ნისტში" ნოე ყორღანიას და მისი პარტიისადმი უდიერი

ბოლშევიკური ყაიღის ღანძლვა-გინებით, და აწ განსვენებულ ღამ. საქართველოს ხრულულღებთან ელჩის გერმანიაში ვლადიმერ (ლადო) ახმეტელის წინააღმდეგ, ბ-ნ კოჩიას მიერ შეთხზული ცრუ ბოროცვებით აღსავსე "ბრალდებები", რომელიც მას უფრო ვნებს ვინემ ყველახაგან. პუბლიცემულ საქართველოს ღესპანს, რადგან ის აყლავნებს მის ვერაგობას, და ბრაზიან ღვარძლიან ავგულობას.

პრეზიდენტი ჩამოართვა ბ-ნ კოჩიას წერილი და გვიამბო ახეთი ამბავი: (რომელიც ძალიან კარგათ დავიმახსოვრე). ჩვენ დამოუკედებლობის დროს ხანდით ვეძებდით ელჩათ გამოსადეგ პირებს უცხოეთში, განსაკუთრებით ღონდონისათვის, პარიზისათვის და ბერლინისათვის.

პირველ ორ ქალაქისათვის უკვე გვყავდა კანდიდატები, არ გვყავდა ხალესპანო პირი ბერლინისათვის. მე შემედლო ელჩების დანიშვნა, მაგრამ ყოველთვის ეკითხებოდი მთავრობის წევრებს, განსაკუთრებით ევგენის, საქ. საგარეო საქმეთა მინისტრს.

გაგონილი მქონდა, რომ კოჩია გამსახურღიას უმაღლესი ცოდნა გერმანიაში ქონდა მიღებული, ენახაც ჩინებულათ ფლობდა და სხვა.. ამიჯომ მთავრობის სხლომაზედ წამოვაყენე მისი კანდიდატურა, რომლის წინააღმდეგ ყველანი ერთხმად წავიდენ, განსაკუთრებით ნოე რამიშვილი, მან მიხრა: კოჩია ცოცხა თავისებური ახირებული ხასიათის უღისიპღინო ვაცია, ის საუღჩო ვაცი არ არისო. ევგენიმ კი მითხრა ნოე ნუ ავჩქარღებით, ბერღინში ჩვენ გვჭირღება ჯეროვანი ხერიოზული დიპლომატი, რაც სამწუხაროთ კოჩიას ზღვღია და ამიჯომ მისი კანდიდატურაზე ზედმეტი ღაპარაკიო. მერახავკირვეღია ამ ხაკითხს მსვღეღობა აღარ მივეცი, და ვთხოვე მთავრობის წევრებს გამოენახათ საჭირო კანდიდატი.

მე ამ საკითხს მაინც არ მოვეშვი და გავანდე ჩემ გა-
ნუყრელ მეგობარს, ს. ფედერალის ცეცხლის ქეთაურს. სიმონ
მღივანს ჩემი განძრახვა, და ვთხოვე მას ჩემ ბინაზე
და არა სასახლეში ჩემსას მოეყვანა, ოპოზიციის წარმო-
მადგენლები: ნიკო ნიკოლაძე, სამსონ ფირცხალავა, ილია
ნუცუბიძე, გიორგი გვაზავა, და კიდევ სხვები ვისაც ის
საჭიროთ დაინახავდა. სიმონმა, როგორც ყოველთვის ჩინე-
ბულათ შემისრულა თხოვნა, და დანიშნულ დროზე მომიყვა-
ნა ყველა ჩემ მიერ დასახელებული პირები.

რატომ გადავდგი მე ეს ნაბიჯი? ჩემი ხურვილი იყო, რომ
ამ საკავშირისმგებლო თანამდებობაზე ყოფილიყო ვაფი
ყველას მიერ თანხმობით მოწონებული და არა ზევდიან და-
ნიშნული.

სიმონთან წინასწარ შეთანხმებით ისინი საქმის კურსშიდ
იყვნენ, პირველი ხიფყვა აიღო ნიკო ნიკოლაძემ და ყვე-
ლას სახელით განაცხადა შემდეგი: "კონია გამსახურდია
საელჩო ვაფი არ არის, ის არც-ერთ მთავრობის მითითე-
ბებს არ შეასრულებს, და მის ფანჯაზიებით ელჩისათვის
არა სახურველ ნაბიჯებს გადადგამს, რაც დიდ ზიანს მო-
უტანს ჩვენ ნორჩ რესპუბლიკასო," და ერთხმად წამოაყენეს
ჩვენი დალო ახმეტელის კანდიდატურა, რომელიც მეც მხე-
დველობაში მყავდა მაგრამ ვერიღებოდი, რადგან ოპოზი-
ცია გვაბრაღიდა, რომ თქვენ ყველგან ს. დემოკრატებს
ნიშნავთო. ასე ამ რიგათ მოიხსნა ვ. გამსახურდიას კანდი-
დატურა და დანიშნულ იქნა ელჩად გერმანიაში დალო ახმე-
ტელი ჩვენი პარტიის წევრი, აქედან ჩვენი დიდი უმარტე-
ბულო სიძულვილი მის მიერ ჩვენდამი, კომუნისტურ პარტი-
ის მხარდაჭერით და წახადისებით.

ღაღო ახმეჭელმა დაიმსახურა ღიღი ნღობა ღა ავღორიღვიღი, გერმანიის მართვეღ წრეებშიღ ღა ჩვენი ღამარღხეღის შემღღეგავ მას ღიღ ჰაღვიღხ სვემღღენო. ახე ღაამთავრა ღიღმა ნოემ თავის ნაამბობი.

აწ განსვენებულ ვღადიღმერ(ღაღო) ახმეჭელს ჩვენს ვიღნობღით, მგრამ შეგნებულათ არაფერს ვიღყოღით ღა მოვიყვა-ნთ ჩვენბელ უფრო მცოღნე უფღებამოხიღლ აწ განსვენებულ მწერაღლ თამარ ჰაჰავას: "ნობიღ წიგნიღან" ვაბნეული სა-ფღავები"-ღან მოკლე ამონაწერს ღაღო ახმეჭელბელ.

"ვღ. ახმეჭელი იმით ვი არ სოვღიღა თავის თავს, რომ მას ღაიპვიგის უნივერსღვეღი ღოქწოღრის ხარისხიღ ღაე-მთავრებინა; არღ იმით, რომ ის ძვეღი ყურნაღღისღვი ღა მწერაღღი, საქართვეღოში ვარგათ ნობიღღი იყო, არამელ ხაღას ქართვეღღი ვავის, ქართული გულიღ ღა ეროვნული ჭვივიღღებოთ გამსჭვალული ის მეღვი შეგნებოთ ახრულეღბღა ღა ეპყორობღღა თავის მძიმეხა ღა რთულ მოვალერბას. ბერღინის ქართული ხაელწო იყო მაშინ ჩვენი იენწრი, ქართული საბოგაღღოებრივი მოძრაობისა ჩვენ მოღვაწეთა ღა ახაღგაზრღობის იმელი, მოღიოღენ უღხოღღებღი საქა-რთვეღღოს ვინაობის გასაღწობათ, ივითხეზოღა მოსხენე-ბებღი ღა სხვა..ყვეღა ამის მამამთავარი ღა მოურავი ჩვენი ეღწი იყო ღა ახე შემღღეგ...".

ვფიქრობთ ეს მვირე ამონაწერი ხავმარისია ბ-ნ ვოწია გამსახურღიას მხამიან გამოგონიღ "ბრალღღებღის" გასა-ფანჭავათ ჩვენი ეღწის წინააღმღღეგ.

ჩვენ იმაშიღავ გვეჰარება ეჭვი, რომ ბ-ნი ვოწია გამსა-ხურღია წარგზავნიღღი იყო საქართვეღღოს მთავრობის მიერ ბერღინისქართულ ხაელწოს აღვაშეთ, რაღგან ის არსაღ ნა-ხხენეღღი არაა ქაღ. თამარის წიგნშიღ, ღა ღასაშვებათ მიგვაჩინია, რომ ეს ამბავიღ მისი გამოგონებღღია. ✱

დასახრულ სკვას მივცემთ თავს გყლახდილათ ვითხრათ: რომ ბოგიერთ უცხოეთშიდ გამველქ ქართული ყურნალისცეპის ცნობები ხალახ ოქროთ ნკ მიიღებთ.

ერილეთ და ჩაღის ფახად ჩუ ხხნით ხახლ-მუბუემებს, რადგან საქართველოში მყოფი უცხო ყურნალისცეპი, ცოცა და ცინვის კილოთი ხწერენ, "საქართველოში ხახლ-მუბუემები (მეცად დარბი) ხოკოებოვით მრავლდებოან, ხალაც იმართება გაუთავებელი ღრეობა, ქეჩოდა და ხმა-ჭამხ ფრიად შეხარგი, რომელიც ხმელავნებს ქართველიკაცის მუშაობიხადმი ნაწილობრივ ხიძულვიღს."

ს ა ქ მ ე ს მ ი ხ ე დ ე თ ჩვენი ხამშობლოს უკეთეს მერმიხიხათვის.

ღ. ფ.

* არც ნოე ყორდანიას არ უხხენებია ბ-ნ კოჩია გამხახუო რდიას აცაშედ წარგზავნა გერმანიასში ქართულ ხაულჩოშიდ, როგორც ამას აცხადებს ბ-ი კოჩია, რაც კიდეც უფრო ხძლიერებს ჩვენ დაუჭვიანებას, მის აცაშეთ დანიშვნაშედ. ხხერთოთ მას არავითარი ოფიციალური თანამდებობა არ ქონია ხაქ. დამოუკიღებლობის ღროს და მის პარცოიას(ხ.ფედერალისცეპს.) არხად მიხი კანდილაფურა არ წამოუყენებია რაიმე თანამდებობაშედ.

ღ. ფ.

1918 წლის მინერალში საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობამ მე წარმავა ბერლინი, იპურ ქართულ ხელმოხ ატაშედ. ჩემთან ერთად მოდიოდა ცნობილი პროფესორი ზურაბ ავალიშვილი. ჩვენ ერთიან გვეყვით გერმანულ სამხედრო გემს. ვარნიდან ბალკანეთი გადავიარეთ და ჩემი სლავიკის ვუწიეთ. გერმანიის საზღვართან ჩასულთ გერმანელი ინდარმთა შერ გავსეთ, ხამხედრო ხალაში მოვეცა და გვითხრა:

— „ახლა თქვენ ჩამობრძანდით სერეთაშორისი ვაგონიდან, მე წაგიყვანთ კარგ სახტუმროში, ამაღამ იქ დაიხვენეთ, ამასობაში მე პარდაპირი მავთული შევიკეთებები გერმანიის ხაგარეო საქმეთა ხამინისტროს და გვამ მოგახსენებთ შედეგს“.

ჩვენს დავტოვეთ ჩვენი კუბე, ინდარმთა შერმა ლამდოში ჩავგვხვა და შეიბრტეს უბრძანა: სუკოეობსო სახტუმროში წაიყვანეთ ეს ბატონები. ნახევარი ხათის შემდეგ ჩვენ აღმოვჩნდით ფეშენებლურად მორთულ მობტელში, რომლის ხადახაზო კარებზე ირითდე, ჩვენთვის ვაუგებარი ჩეხური სიტუა ეწერა. როცა შიგ შევიდით, უცნურა ხანახაბა წარმოვედგა თვალწინ: ნახევრად შიშველი დიაცები მდეროდნენ, ცუკავადნი, ზიგან ფორტე პიანოზე აბრახუნებდა. როცა ჩვენთვის გაჩუქნელ ითანბო მიგვეყვანეს, აქ გამოვიყვანდნენ მთლად გაბატლებული ქალები, შამანურა მოკვარით ვებ და მუხლებზე წამოქრდმა დავვიპარებ. ზურაბი ამჩრინა და ქართულად მიითხრა:

„ახლა კი დავიღუბეთ. კონტანტინე ბატონი, როგორც არკვევა, მაგ გაობრტულ შეიბრტეს ხარისკიპოში მოვეყვანინებარ“.

მე გაშეღამა და მივუგე:

— „რა მოხდა მერტე, ზურაბ ბატონი, ჩვენ თუ არ ვინდომეთ, ეს დედაკაცობი ხომ ვერ გაგვუპატოურებენ?“

ზურაბი ვაიყვნა: ეს რომ ვინმემ ვაიგოს, თავი მოგვეჭკრებო.

კახებმა რ დანახეს, რომ ჩვენგან ახოვითარი ბერი არ იყო მოხალღენილა, შამანურის ბოთლები წაიდეს და გავვეცადნენ.

ბილის გვახლა საბოზეთის ფაშეაშა, დაახალბით, რომლებსა ფორტეპიანოს. ფეებობს დარი კვედაიღურები მქონდა და მოგვხსენს:

„მე როგორც ვატყობ, ეს დიაცები არ მოგვეწონა, ბატონო პროფესორებო. ეს შამანოთი და ში ახლათი გაახლებით ჩვედმეტ-თარაშეაა წლის გაიქვირულ გოგონებს, იხინი გუშინ ჩამოვიყვანე ბობეშიდან. ღვთისშობელ მარიაშს გეფოცებით, ებენი ხახებით უბიწონი არიან და ში იმედს არა ვეპარავთ. აქვენს ვნებებს უთუოდ დაკმაყოფილებენ“.

ღვთის წინაშე მე მაინც და მაინც წინააღმდეგი არ ვიყავი ამ წინადადებას. ხაქმე არაფერი მქონდა და ურავი არ იქნებოდა მათთან ლყიფოში დრო მომეკლა, მაგრამ ზურაბი ასე აღფრთოებული ხანდა, მოვერიდე წნით უფროს მეგობარს.

დაახალბისი შემოვიდა და მართლაც იხეთი პარმშუენიერი გოგონები მოიყვანა, მე იხეთი შობებულები მაიღე, ბატონ ზურაბსაც თვალი დარჩამითზე, მაგრამ, როგორც ხინდა, ახლა მის ერადებოდა ჩემი.

მეორე დღეს ინდარმთა შერა გავსეთ, მხედრული ხალაში მოვეცა, მინი აღმოვბრუნებები გამოვიგებო და მოგვახსენა: გერმანიის ხაგარეო საქმეთა მინისტრტი, ბატონი გრავი ბროკდორფ რაცეო ბერლინიში უცდისო თქვენს მობრძანებებს. ჩვენ დავუთვინებლდე ვადავუზადეთ ხარისკიპის დაახალბისს ღამის ვათვიის ფულად და გავემართეთ სახტუმროსაკენ, ინდარმთა შერის მიერ მორთიშული ლანდოთი. გზაში ზურაბ ავალიშვილმა შეიძინა შეიბრტე და ხაუვედური უთხრა: სახტუმროს ნაცდლად ხარისკიპიში რად მიგვეყვანეთ? შეიბრტემ კეფაზე მიიფხანა და ხტყვა:

— „რა ვაიცი, ბატონო, რაც კარგაშნაურები და დოქტორები ჩამოდიან ამ ქალაქში, იქ წაყვანასი მახივენ და რა ვაიცი, ბატონო...“ ინდარმთა დავმოწმა შეიბრტეს:

— რაც მდიდრები და დოქტორები აქ ჩამოდიან, სახტუმროსებს არ ევატებინ; იმ ხარისკიპის ეტახებოიან.

ბერლინიში ჩვენ დავჯავხდა მენშევიტური მთავრობის მიერ წარმოგზავნილი ელჩი დ. აბ...ელი, ასოვიანი ვაეკაიცი, მაგრამ, როგორც შემდეგ დავაკ-

ვარდით, დიდი ხელოვანთა ვანში, რომელიც შეშველი ხედი იწმინდა სხვის, პარკების იატაკზე იდუფებდა. ტელეფონით ლანჩოას ვერ ახერხებდა, მრავალ წელს გერმანიაში ნამყოფი ირითვე წინადადებას გერმანულად თავს ვერ მოუყარდა.

ურახს ავლითხვინი პარახს წარგზავნა მან, ხილი მე, როგორც ხელნაწი ატარებს, მონადირე ხმამდრო ტყვიების რეაგირაციით, კუბურადუნი სამუშაო, ევროპული პრინციპების თვალის დევნება და საქართველოდან გამოხუდ ხელმძღვანელს უზღავლებს სასწავლებლებში მოწოდების საქმი.

სხვათა, მენეჯერებმა სახელმწიფოს ვერ შექმნიდნენ, რადგან მეტწილად ახეთი შიშები შეიპყრობდნენ ქვეყანას. ზვენ, უპატრონე მტრებად მივაჩნეთ, თავად არაფერი იხმოდათ და ზვენს მიერ მოწოდებულ არივებს არად ადებდნენ. ბერლინი და სხვა სახელმწიფოებში ამ „ელჩის“ მაცხოვრებელ მხედრებმა ხილვე ხიბნობი, რადგან იგი ხავეხებით უმცარო და უწყო კითხვა იყო. არსით ვულბირობი, მაგრამ ახილურტრად არივანი. უნდა გამოვრდეთ, ახეთი ტიპი ქართველებს წინ და ვარტი არივებს შეხვედრათ. პარად სმოვრებაშიც გზამხეული იყო, ცილი არ ფიქრობ და ხანდახან უსაქო უსაქადივით აუწერაუდებოდა ხილვე. ვილც თავაწვეტობი უსაქადობა ვარს შემოარტუა, ერთმა მთავანმა მანოვრებას რომინ ვახარია ერთი ვარტის კილთან, რიცა თავის ტურტას საგარაკოდ აცილებდა, მისი მავრების ქვათრები პირტმონედან ამოართვა ძილს დროს, მრავალ თანს მარკად დარტხული ნოვებმა მითვისება და ჰეილარახს ვაქცია. ვაშეიტებმა ხმურა ატებნებს ქართული ხელნაწი ერთმა ატაშემ (ქვემო იწერა მისი ვარს) თავისი ხატარო უთვლი ვამარცვა და ვაწინარდეთ.

ზვენ ხელში მოთავსებულ იყო ერთი ცნობილი ვარტის ქვარტის ვილცაში, ტარგარტინის შემოგარტნაში. ელჩი ამ... და მისი არივებმა ხანკეტს ვამართვდნენ, გერმანიის საგარეო საქმეთა მინისტრს, ბრუკლინს რასიუსს მოწვევდნენ, ღვენი ხმას შეიძლება დენენ, შერაქი მოდგეივდნენ და მარსილის კაბეხსზე არწვევდნენ. ეს ვამარტული ვარტი სტავინახუბული შემსკერიდა ამ შემთვრალი „დაილითების“ უწინხას.

ერთ დღეს ზვენი ხელნაწი შემსკენე ქალბები შემევედრნენ:

— „გვამუადგომლეთ მისი ხარწინაულებების, უფალი ელჩის წინაშე! უმუველ შელავებზე ნუ გეჩქებთ. სხვა დავარად ადგავებზე ანებობო ჩქებთ, იორემ ზვენი ქარტების დაღურაქებულა ჰელავები რა შენსწებს, სხვა ადგილებში უარტხად დავაღურაქებო“. მე ბვერა უწიხინე ამ ვამორგარტებულ „ელჩს“. წიხებო დეარტკო აიხინეთ ვანში და ამ უხედურა შემსკენებების ჩქებტას მოეშეთ შეთქო. ამ შეკონებამ უარტი შედგე ვამოილი. ამაღრი-დრის შტარახსის კაბეხს დაერია ეს აუწერაუებული ერთბოზანი, ხელნაწიში მოთარტვდა მათი, თავის არივებთან, ერთად ვამაროვდა ქვეტს. ბოლის უარტხად წაბილწავდნენ ხილვე მარმარალოს კაბეხებს. ახლა უფრო ენერგული ტონით ვავაფრობილი ამ...ლი:

— „ნუთუ თქვენ გვიწითი საგარეო საქმეთა მინისტროს აგენტების, ან წინიბის ბერლინურა პოლიციის ჰვენ ვედალ თვალს არ ვამდევნებენ თუ ახეთი რამებებს არ დაიშლით, პერახონა ნონ ვარტად შეგარტსუბენ უღორო“. ელჩი ვაიცივებულ შემეკობა: ეს პერახონა ვარტა ვენა ბრძანდებოთ მე ვანეუშარტებ: რიცა რომელიმე ელჩი უწებოდ მოიქცევა, პერახონა ნონ ვარტად, ესე იგი, არა სახურვედ პარად შერასტენ და ვამევეტენ-შეთქო.

ხმარაილი რის თქვას, როგორც ზანს, ამ ამბავმა იგი დააფიქრა და კაბეხის ხელნაწიში მოყვანაზე ხელი აიღო.

ერთი ხელნაწი კარლ კაუსკო მოვიდა ხელნაწიში. ღ. ახ...მა თავის კაბეხებში დახმარტობდა ბტოზარი, პარე ირ საათს ზურგულეხდნენ. შეხამე დღეს კვლავ ვამწინა კაუსკო, თანაც ვილც ვარტელწვერა ებარელებო მოეუყრა. იხვე დარტა უფალმა ელჩმა თავის კაბეხების კარტები. ამეამად ხამ საათს ვარტედდა კონფიდენსიალი ზურგულე.

* 8-ნი ვოწჩო (იმ ხანებში მას კარლ კილვე ვოწჩიას ეძახებდნენ და არა ვოხტანტინებს). ვამხახურლია იყო ცნობილი ქვერი, საქართველოს ხოციალ ფელერადისტვკის პარტისი.

ერო მშენებელი დღეს ელჩმა თავის მრჩეველებს თავი მოგვიყარა და გვახარა საქართველოში ევროპის სოციალისტური პარტიების ლიდერები უნდა წარვგზავნითო, კარლ კაუსკის მეთაურობით. მე სიტყვა ავიღე და განვაყბადე: "ეს ლინინსებმა დიდ ზიანს მოგვყაუერებს. რადგან ამ დელეგაციის საქართველოში ჩასვლა ლინინსა და ხაერთოდ „სოცლებიის“ მთავრობას გაახრახებს. ამ საქმეს დიდძალი ვალუბა დასჭირდება. მე ვიჩიქვდიო მრავალიო სტიქენდების ხაზით". ეს ზემო თათბირუ დაჩა ხმაღ შლდალე ბლიხა უღაბნოსა შინა. სოციალისტების დელეგაციის საქართველოში წარგზავნის ხაითხი პარტიულ საელჩოშიაჲ მდგარა. ამ საქმეს ექაღებოდა ჯუ რამე ჰყენი ბაღისი ბორიტი ხელი კაჲ წერეთელი. პირველი რიგები: ზურაბ ავალიშვილი და მ. წერეთელი წინააღმდეგ წასულან, ხარამ ჩოგირი, ვაითო. ეს

დელეგაცია საქართველოში ჩავდა. ბიღოს მათ მიერ გამოართული შიტანგები და ქაქანა დიდად ხაზიანი ვახდა საქართველოს რეხსუბლიაჲს ხაგარეჲი პოლიტიკისათვის. მერამე ის იყო შეწუხაჲსა ლინინთან ვერ გამოხტებნებს ხაერთო ენა და გენერალ დენიკინთან დაიწვეს ზურაბელი.

მე დიდ დროს ვაზმარდი ხელჩის საქმეებს, თანაც ბერლინის უნივერსიტეტში შეცადინებახას ენერჯიულიდ განუგრძობდი.

ჩემი მთავარი მოვალეობა იყო ქართული სამხედრო ტყვეებისათვის ზრუნვა, დღემო ჩამდენამე ასეული წერილი უნდა გადამეკითხა, კანხე მამეცა ამ უხედურებისათვის, რომელნიც კონკლავარებსა, საგაფეთხებში, ციხეებსა და ხაყადმყოფობებში იტანჯებოდნენ. ხანაც დავდიოდი შთელს გერმანიასში, დავეჩებდი მათ და აღრისცავაჲ აქუავდა. სხვა მოვალეობაცა მქონდა — საქართველოდან ჩამოსული სტუდენტები უნდა მომეწყო უნივერსიტეტებსა და ინსტიტუტებში. წარამარა ჩავდიოდი ხუნვერსიტეტო ქალაქებში, ჩეკტორებს, დეკანებს წარუდგებოდი და რეხსუბლიაჲს მთავრობის ხახელით ვთხოვდი მათ მიწუობას. ამ ვითი ბარე ირას ირქიდდათი სტუდენტი მოეწავნე.

მ. ა. ა. ა.

95% სიყვარული *

*ამ ორი სიყვარულის წარწერით მივიღეთ საქართველოდან ლ. ს-ოს ეს ნომერი, რომელსაც უხვდელათ ვფოვებთ. ვფიქრობთ რომ ვინმე ვაფიქსიანმა თანამშრომელმა ველარ აიყვანა ბ-ნ კოჩიახ ობივატურული თვითგანდიღების სენიანი ფრაგანსიოჲ ეს ორი სიყვარუა წააწერა. ჭეშმარიტათ სამარცხვინოა, რომ ბ-ნი კოჩია ბელავს და ვაკი წერეთელს "ჩვენი ხალხის პორტო ხელს" უწოდებს, რომელმაც ვერხალის კონფერენციაზედ ამ სქვეყნით ცნო ბილ დიდ პოლიტიკურ მოღვაწემ გაღამჭრელი როლი ითამამა საქართველოს დამოუკიდებლობის ცნობაზედ მოკავშირეების მიერ, რომლის უბაღლო დამცველი იყო ჩვენი ერის ხა-ბმაყო მვილი ვაკი წერეთელი.

ღევან ფაღავა.

საქართველო-კლანების ცხელი წიგნილი

სსრკ ტელევიზიისათვის მიცემულ ინტერვიუში საბჭოთა კავშირის ყოფილმა საგარეო საქმეთა მინისტრმა იდუარდ შევარდნაძემ შეშფოთება გამოთქვა თავდაცვის ორგანოთა მიერ დემონსტრანტების გარეულის დაქტთან დაკავშირებით და აღნიშნა, რომ ისევე, როგორც 9 აპრილს ახლაც შეტაკებათა მომენტში რუსა დემონსტრანტებს ერეკებთან და ხდება მომიტინგეთა დაშავება, არსად ჩანან ამ დემონსტრაციებისა და მიტინგების მოწყობი ორგანიზატორები.

შევარდნაძის მხედველობაში ჰქონდა 9 აპრილს თვით ზვიად გამსახურდიასა და საქართველოს დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლი სხვა ღრმადი მთავარი მოწყობილი დემონსტრაცია, რასაც მოჰყვა საბჭოთა ჯარისკაცების მიერ 20-მდე ქართველის დახოცვა და ახლა კი, 9 აპრილის დემონსტრაციების შაშინდელ ხელმძღვანელთა შორის განხეთქილება და მათი ნაწილის მიერ მოწყობილი მიტინგები ხელისუფლებაში მყოფი თავიანთი ყოფილი მეგობრებისა და თანამებრძოლების წინააღმდეგ, რასაც 10 დღის წინათ მოჰყვა დემონსტრანთა გარეკვა და დაშავება თავდაცვის ძალებში მომსახურე ქართველთა მიერ. შევარდნაძემ აღნიშნა, რომ საქართველოს ხელმძღვანელობა უნდა შეეცადოს დიალოგის გამართვას დემონსტრანტებთან და წინააღმდეგობების გადაწყვეტას არა ხიშტებით. არამედ სრულიად კანონიერი გზებით პარლამენტისა და სხვა ინსტანციების საშუალებით.

ამ ინტერვიუს შემდეგ იდუარდ შევარდნაძე საქართველოს ხელმძღვანელობამ საქართველოსა და ქართველი ხალხის მტრად გამოაცხადა.

საბჭოთა კავშირის ცენტრალური სატელევიზიო არხითა და რუსეთის ტელევიზიით ამ დღეებში გადმოცემულ ახალ ამბებში ნათქვამია, რომ არეულობებიდან მერვე დღეს გაიშარათა როგორც გამსახურდიას მოწინააღმდეგეთა, ასევე მხარდამჭერთა დემონსტრაციები და რომ საქართველოს ეროვნული გვარდია გენერალ კიტოვანის მეთაურობით შეუერთდა პრეზიდენტ გამსახურდიას მოწინააღმდეგეებს. რუსეთის ტელევიზიის ცნობით სამშაბათს, დღის 4 საათზე მოსალაღნელი იყო საქართველოს გვარდიისა და პრეზიდენტ გამსახურდიას დამცველ შინაგან საქმეთა სამინისტროს მილიციის რაზმების შეჯახება, რაც, საბედნიეროდ, არ მომხდარა. საქართველოს მოსახლეობას ამ დღეებში არ ჰქონდა რუსეთისა და საკავშირო ტელევიზიის გადაცემების მიღების საშუალება. გამსახურდიას ბრძანებით ეს არხები გამოირთული იყო. მეორეს მხრივ კი, ამ ტელევიზიების შურნაღმოსტებს, როგორც რესპუბლიკისადმი მტრულად განწყობილებს არ ჰქონდათ დაშვება საქართველოში. საქართველოს ეროვნული გვარდიის უფროსი - კიტოვანი - რუსეთის ტელევიზიის ცნობით გამოცხადებულია საქართველოსა და ქართველი ხალხის მტრად.

• უნდა იკითხოებოდე ჩიქოვანი და არა კიციოვანი.

საქართველოს არმიის მიზნობა პრეზიდენტ გამსახურდიას წინააღმდეგ გამოსულ ათასობით დემონსტრანტზე საბჭოთა ტელევიზიის აზრით იმის მიზეზია. რომ სსრ კავშირში ამასწინანდელი გადატრიალების მცდელობის დროს გამსახურდია დაპირდა საბჭოთა გენერალს საქართველოს ეროვნული გვარდიის დაშლას რაც გადატრიალების ხელმძღვანელებისადმი მის ლოიალურ დამოკიდებულებას ნიშნავდა.

პრეზიდენტ გამსახურდიას თქმით თბილისში მისი გადაყენების მოთხოვნით გამართული დემონსტრაციები კრემლის აგენტების მოწყობილი

საქმეა. რომელთაც უბიძგეს დემონსტრანტებს ქვები ესროლათ მილიციელებსავე.

ასოშეიტღერ პრესის კორესპონდენტისათვის მიცემულ ინტერვიუში ზვიად გამსახურდიამ განაცხადა, რომ ოპოზიციის მოქმედებები მიმართულია მისი მთავრობის დესტაბილიზაციისაკენ. რათა შეეცადონ საქართველოს იძულებას ახალ საკავშირო ხელშეკრულებაზე ხელმოწერაზე.

კითხვაზე, მოსკოვიდან თუ ვინ უჭერს მხარს თბილისში მის წინააღმდეგ მიმართულ დემონსტრაციებს, ზვიად გამსახურდიამ უპასუხა: სსრ კავშირის ყოფილი საგარეო საქმეთა მინისტრი ელდარდ შვეარდნაძე და სსრ კავშირის პრეზიდენტის ყოფილი მრჩეველი ალექ

სანდრე იაკოვლევი, ასევე თვით პრეზიდენტი მიხეილ გორბაჩოვი.

ზვიად გამსახურდიამ უარყო საქართველოში რამდენიმე გაზეთის დახურვის ფაქტი და აღნიშნა, რომ ბეჭდვითი სიტყვის სახელმწიფო კომიტეტმა მოახდინა 5 გაზეთის კონსოლიდაცია ქალაქის დეფიციტისა და მისი ეკონომიის მიზნით.

კავშირგაბმულობის საშუალებების ცნობით ინტელიგენციის გარკვეული წარმომადგენლები, მათ შორის ცნობილი რეფისორები თენგიზ აბულაძე და რობერტ სტურუა საქართველოს ხელმძღვანელობის მიერ გამოცხადებულა ქართველი ხალხის მტრად. მათ მიერ ანტი გამსახურდიასული პოზიციის მიღების გამო.

საქართველოს პრეზიდენტმა ზვიად გამსახურდიამ დანიშნა საქართველოს თავდაცვის მინისტრი:

"ბალია სამართველოდან"

1991 წლის 26 იანვრიდან ღანყიანი ბაზაში
აკადემიკარ

იბეჭდება და ვრცელდება საქართველოში

160 ხმა ღვთისა
ხმა უჩიხსა

21-1-1991 წელი.

ნუ გაღავდებით!

შენიშვნა.

აქ ჩამობმანერ
ბული ბ-ი გურ
ჩამ მარია მა-
რჩმუნებდა, რიმ
ნ.ყ. ხახლიხ
აღდგენა მთა-
ვრდება, და გა-
მაყანეთ მიხი
პირადი ნივთები
ხახლ-მუშეუმისა
ფიხი.
ხახლ-მუშეუმი
ვი არა, ნ.ყ-ახ
მშობლებს და

~~ამისთვის, რომელიც~~
~~დასაყვის თვითონ~~ ~~საის ჩიხი~~
~~ნა აქვენივე, ნ. ყორღანის ხა~~
~~სახლზე, მის შესახებულზე~~ ~~თ~~
~~ნოეს შობლებს, ზვილს და სხვ~~
~~ნაყოფის სულაყენა სულა~~
~~ყენა ვაჟი, თორღ. დაქვალ~~
~~თუ ისინი ნაქმანაა გამოიყუ~~
~~რის ვასაყენი მიზეზების გამო სე~~
~~ჩართოსმდე ამ საკითხზე დას~~
~~ყენი ხომ არ შეიძლება? მა~~
~~ნაქმადეიანში უფლის ღმის~~
~~ლაშქრონი ვაჟარო და აფე~~
~~ლობრზე შევიდით ვითხოვ ამ~~
~~სულაყების შესახებ ერთ მიზე~~
~~ზე მიუთითოს, რომელმდე დ~~
~~და სულაყისა, და შიში მი~~
~~ვაყენა და ვაყენა ნასულა~~
~~ყის აღიკვეს, რომელმდე~~
~~საის ფართოზე შეშეული და~~
~~გამომეული ფხილი დიდი. შე~~
~~არ ვიხივ, რომ ნ. ყორღანის~~
~~შობლებს სულაყზე ბოლო~~
~~მანველებზე სულაყის შე~~
~~ხი წამოვიპოი, უხლოდ, ვა~~
~~შეხი, თუ ლანსხულებს ითი~~
~~შეივხენ სხვის თავის გამო~~
~~ნოი თანსიფულის სიყენს,~~
~~რომ მისი შობლებს, სულაყ~~
~~უხლოდ აღიკვენ და თუ ის~~
~~ხი ამჟამად მოუხარებელ აფი~~
~~ლე ითან, — სათანადო დე~~
~~მეხენენ მათ ლანსხულის სის~~
~~ხიზე.~~

ვაყის ხაფლავებს ფეხ
ქვეშ თელავენ თურმე.
ამის შემდეგ შეიძლე-
ვიღევ მათი ნდობა?
ამიფომბაა, რამდ. ჩვენ.
მათთან შეხვედრებს
შეგნებულაი გაურბი
ვართ.

ღ.ფ.

ამ ყურხადის ძონაკვეთი მკუსხარებით ვაღქმასა, იუშმა ძე-
გობარმა ჭოთახი ქულაძემ. ძიძაგრა ნოე ყორღანისა, მის
ბიურჩიძი მხლარი, მის თვალ-რქემლიან მკეგობრებთან ერთად
ევგანი გეგაჭკორი, ნოე ცინცაძე, და ხიმინ მღივანი,
რომლებსაც ვაგვით ნოე მშობლების ხაფლავების უვიცი
შეზღაღვა რე მოხუციყვენ მის გახამხენევებულათ. ნოემ
მთხრა ჩამ ვაღარა ბიჭის ხაფლავის ჩაღახ ეჩიოღენი?

არმეგონა თუ ქართული ამას ივალრებდათ, რმევ ა. ჭირლი.

მადლობის გამოცხადება.

საქართველოდან ერთ ჩვენ თანამემამულემ ჩამოგვიყვანა, ოგ (20) "ჩვენი ღროშის" მკითხველებისაგან, გამოგზავნილი 1.500 ფრანკი, სათანალო გამამხნევებელი წერილით. ჩვენს სიხარულს საზღვარი არ აქვს იმიტომ, რომ ჩვენი ურნალი თქვენამდის აღწევს, მართალია არა ყოველთვის, მაგრამ მაინც აღწევს, თქვენ მას კითხულობთ, აფახებთ და გვამხნევებთ, რისთვისაც გთხოვთ მიიღოთ ჩვენი დიდი მადლობა ჩვენო უცნობო საყვარელო თანამემამულენო. ჩვენი უმორჩილესი თხოვნაა, მომავალშიდ ფულად დახმარებისათვის თავს ნუ შეიჩუბებთ, რადგან ვიცით თუ რა ძვირათ ფასობს ჩვენშიდ უცხო ვადიუჭა.

გთხოვთ მხოლოდ გამოგვეხმაურეთ წერილობით, რათა აღვადგინოთ ჩვენ შორის იძულებით ჩაწყობილი ხიდი. თქვენი წერილები ჩვენვის იქნებიან ჩვენი სავალი გზის მანათლებელი შუქურ ვარსკვავნი. დახასრულ ვიდევ გთხოვთ მიიღოთ ჩვენი დიდი მადლობა, და საუკეთესო სურვილები.

"ჩ.დ. -ის რედაქცია."

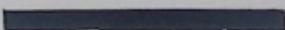
ჩვენი უკვდავი ლოზუნგია: "ნივთიერი კეთილდღეობა, როგორც დედაბოძი ადამიანის ცხოვრებისა; თავისუფლება მთელი ერის და თვითუფლი პიროვნებისა."

" მსამე დახი ".--1893 წელი.

სამგლოვიარო

გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ე ბ ი .

მწუხარებით ვაუწყებთ ქართულ საზოგადოებას, უცხოეთში გარდაცვლილ ბელშავ ქართველთა სახელს და გვარს, რომლებმაც შორს სამშობლოდან ჰპოვეს განხვეწება საზარლათ გათხრილ ცივ სამარეშილ.

1. მელიქონ ყლენჭი, დაიკრძალა ხომოში. (ხაფრანგეთი)
2. გიორგი გრიგალაშვილი დაიკ. ლევილში.
3. საშა ჭეიშვილი, დაიკრძალა ბუენოხ-ერეს-ში.

სამძიმარს უცხადებთ მათ ჭირიხუფლებს. საუკუნოთ იყოს ხხენება მათი.

"ჩვენი დროის" რედაქცია ეღრმეს ძაღლობას უცხადებს ყველა იმ პირობს, ვისი კეთილშობილობით და მეოხებით უყრსადი განაგრძობს ახებობას. წერილები და უულადი დახმარება, უნდა გადმოიგზავნოს შემდეგი მისამართით:

Levan PAGAVA

3, rue Adolphe Cherix
92130 Issy-les Moulinsaux

Tel: 46 42 48 23

შემომწირველთა სია:

1. პირ. ყუღეზის ლამცველ ხექვილიან.....	2.000	ფრ.
2. საქართველოდან.....	1.500	-
3. ვავლე უაქაძის სხოვნიხათვის მეგობარი..	500	-
4. ჯაბა ხაბუელიანის "-----" მეზობელი..	500	-
5. ყ. გრიგოლაშვილის "-----" ს. ღობი...	500	-
6. მ. გეგევაკორის ახული სჭურუასა.....	200	-
7. ნკკო ბედელაქე.....	200	-
8. მკითხველი.....	160	-

	5.560	ფრ.

სარჩევი..

გვერდი

1. ჰრეზიდენც ნოე ყორღანიახ ხურათი.
2. აგვისტო 1924 წელი.
3. 29 აგვისტო.....ნოე ყორღანია.
4. აგვისტო 1924 წელი....."ჩვენი ღრმბა".
12. აგვისტო 1924 წელი.....ლ. ფაღავა.
13. 9 აპრილის ექო.....ვაჟა ხორნაული.
14. ხაქ. მორიგი ძნელაღმბის წინამბე....ლ. ფაღავა.
30. ხაქ. ვ. ვ. და ბლოკის ღიღერებხ....ლ. ფაღავა.
31. ხელფნების სამყაროში.....ლ. ფ.
34. სიფყვა ხაღამოზე წარმოთქმული.....ფ. ღუე.
36. ხამაღლობელი წერილი...ღ. ღუი ღოპრენხ- რინგე.
37. ღამ. გამოცხაღების აქცი.
39. ხაქართვეღოს ამბებ.
40. წერილი ვ. გამხახურღიაზე.....ღევან ფაღავა.
50. ხაქ. ვღანეფის ცხელი წერფიღი, ყურნაღ"აღიღან"
52. ნუ გაღავღებო! ყურნაღ "ერიღან"
53. მაღლობის გამოცხაღებ... "ჩ.ღ." რეღაქცია.
54. ხამგლოვიარო განცხაღებებ.
56. მემომწირვეღთა ხია.
57. სარჩევი.

რედაქტორი-- ლევან ფაღავა.

Redacteur: Levon PAUAVA
3 rue Adol. le Cherloux
92130 Issy les Moulinaux

Hors commerce

N°122 -

შენიშნა-- პრივეტიზირებული.

Gérant: P. Intekvelli

R-936